

Advies

over banking van certificaten door
netbeheerders in het licht van de actuele
problematiek van de certificatenoverschotten

Brussel, SERV, 5 december 2012

Brussel, Minaraad, 6 december 2012

Adviesvraag: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders
Adviesvrager: Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Ontvangst adviesvraag: 8 november 2012

Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring dagelijks bestuur SERV: 5 december 2012

Bekrachtiging raad: 12 december 2012

Het advies kwam tot stand in samenwerking met MINA die het goedkeurde op 6 december 2012

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale
Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Annemie Bollen
abollen@serv.be
02 20 90 100

ons kenmerk
SERV_BR_20121206_banking_abit

Brussel
6 december 2012

Banking van certificaten door netbeheerders in het licht van de actuele problematiek van de certificatenoverschotten

Mevrouw de minister

Hierbij vindt u het advies van de SERV en de Minaraad over het ontwerpbesluit inzake banking van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten door netbeheerders. Hierin vragen de raden om de overschotten op de certificatenmarkten snel en structureel aan te pakken, teneinde het investerings- en exploitatieklimaat voor hernieuwbare energie-installaties te vrijwaren.

Op basis van de beschikbare informatie kan nu nog niet uitgemaakt worden of de door de Vlaamse regering voorgestelde banking, dan wel een andere optie of combinatie van opties, de meest gepaste oplossing is voor de overschotproblematiek. De SERV en de Minaraad vragen daarom om de nodige informatie alsnog te verzamelen en hierover spoedig terug te koppelen naar de raden met het oog op de definitieve keuze van overschotoplossing. De oplossing van de certificatenoverschotten mag evenwel niet de aandacht van de overheid en de sector afleiden van de echte uitdagingen van de energietransitie.

Uiteraard zijn wij steeds bereid tot verdere toelichting van dit advies, indien u dat wenst.

Hoogachtend

Karel Van Eetvelt
voorzitter SERV

Walter Roggeman
voorzitter Minaraad

Inhoud

Krachtlijnen	5
Advies	7
1. Inleiding	7
2. Banking als één van de oplossingen voor de certificatenoverschotten ...	8
2.1. Zorg nu voor een volledige aanpak van overschotten	8
2.2. Vermijd (nieuwe) structurele overschotten	13
2.3. Laat overschotoplossing aandacht niet wegleiden van transitienoodzaak	13
2.4. Wees voorzichtig met doorschuiven van prefinancierings- en garantiekosten	14
3. Modaliteiten van de voorgestelde bankingoptie	16
3.1. Klaar de financiering uit van de bankingkosten en de garantiekosten.....	16
3.2. Verdeel banking evenwichtig over de netbeheerders	18
3.3. Verzeker uitvoerbaarheid van bankingregeling en verduidelijk procedures....	18
3.4. Vermijd (mogelijkheden tot) strategisch gedrag	20
Referentielijst	22
Bijlage 1: Overschotten.....	23
Bijlage 2: Banking	38

Krachtlijnen

De overschotten op de groenestroom- en WKK-certificatenmarkten zijn groot en moeten snel en structureel opgelost worden. Bovendien moet de opbouw van nieuwe overschotten vermeden worden. Overschotten zijn niet goed voor het investerings- en exploitatieklimaat voor hernieuwbare energie-installaties.

Op basis van de beschikbare informatie kan nu nog niet uitgemaakt worden of de door de Vlaamse regering voorgestelde banking de meest gepaste oplossing is voor de overschotproblematiek, dan wel een andere optie of combinatie van opties. De SERV en de Mineraad vragen daarom om alsnog **de noodzakelijke informatie** te verzamelen en om hierover spoedig terug te koppelen naar de raden met het oog op de definitieve keuze van overschotoplossing. Concreet is informatie nodig over

- de huidige overschotten in handen van producenten en de verwachte overschotten in diverse scenario's;
- het aandeel van de toekomstige Vlaamse hernieuwbare energiedoelstellingen dat via de certificaten systemen ondersteund zal worden;
- de mogelijkheden om de bevrozing van de nettarieven tot 2015 op te heffen;
- de mogelijkheden om in Vlaanderen alternatieve financieringspistes voor certificaten(overschotten) op te zetten.

De informatie die de raden zelf verzamelden (zie advies en bijlage bij dit advies), toont alvast aan dat de voorgestelde **bankingregeling** de certificatenoverschotten niet volledig kan oplossen en **nadelen** heeft.

- Banking kan niet verhinderen dat de **overschotten** wellicht nog tot 2020 zullen **aanhouden** en vermoedelijk sterk zullen **toenemen**. Dat komt o.a. door de toename van de vrijgestelde leveringen, de introductie van de totale bandingfactor en van retrobanding, de verwachte (noodzakelijke) daling van het elektriciteitsleveringen door toegenomen zelfproductie en rationeel energieverbruik, etc.
- De regeling verhoogt de **kosten** van de certificaten systemen ondanks een gelijkblijvend ambitieniveau. Los van de extra administratieve en systeemkosten en garantiekosten, veroorzaakt banking prefinancieringskosten die 2,8 mio euro per jaar zouden bedragen, gecumuleerd 7 tot 10 mio euro over 4 jaar. Die kosten kunnen verdubbelen en misschien zelfs verviervoudigen omdat certificaten wellicht langer dan 2014 en 2016 gebankt moeten worden en omdat de verwachte bankingrente waarschijnlijk onderschat is. Daarbij lijkt het twijfelachtig dat die bankingkosten verantwoord worden door het voordeel van een meer gespreide doorrekening van kosten door de banking. Temeer omdat de regeling de (verhoogde) kosten doorschuift naar de komende jaren, terwijl de kosten van het (hernieuwbare) energiebeleid dan al veel hoger zullen zijn dan nu. Ook is het onduidelijk wie die kosten finaal zal betalen. Andere overschotoplossingen kunnen deze bankingkosten vermijden, al verhogen zij wel het ambitieniveau en de daaraan verbonden kosten en baten.
- De bankingregeling maakt de reeds complexe certificaten systemen nog veel **complexer** en moeilijker voorspelbaar.

- De inspanningen die nodig zijn om onevenwichten op de certificatenmarkten aan te pakken en in het bijzonder om de door banking nog complexer wordende certificaten systemen te beheersen, dreigen volgens de raden de aandacht van de overheid (regulator, administratie, beleidsmakers, ...) en de sector (groene en grijze stroomsector) **af te leiden van de echte uitdagingen** van de energietransitie.

De raden verwachten dus in ieder geval zeer snel een overschotoplossing die effectiever, kostenefficiënter en transparanter is, die de kosten en baten billijk verdeelt en die toelaat de aandacht te richten op de echte uitdagingen van de energietransitie. Het moet daarbij duidelijk zijn dat de kosten van het hernieuwbare energiebeleid de komende jaren in ieder geval zullen toenemen en dat het geen zin heeft om sommige kosten vooruit te schuiven als die daardoor alleen maar verhogen.

Hoedanook moeten er ingeval van de bankingoptie enkele elementen uitgeklaard worden. Zo is onduidelijk in welke mate de bankingkosten effectief gefinancierd zullen worden uit de algemene begroting, zoals aangekondigd in de nota aan de Vlaamse regering, dan wel via de nettarieven, hetgeen het begrotingsakkoord lijkt aan te geven. De financiering van de garantiekosten is ook onduidelijk. Die kosten kunnen oplopen tot 30 mio euro en zijn bedoeld om netbeheerders te compenseren als de gebankte certificaten bij vrijgave onvoldoende vergoed worden door de marktprijs. Verder wordt de te banken portefeuille – en de eventueel daaraan verbonden vergoeding – best evenwichtig over de netbeheerders gespreid. Strategisch gedrag kan vermeden worden door gelijke en gelijktijdige toegang tot bankinginformatie voor alle marktactoren en door degelijke controle terzake door de VREG. De procedures van de voorgestelde bankingregeling moeten nog nader uitgeklaard worden.

Advies

1. Inleiding

De SERV en de Minaraad werden op 8 november 2012 om advies gevraagd over een ontwerpbesluit van de Vlaamse regering inzake de banking van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders¹. De adviestermijn bedraagt 30 dagen.

Met het voorliggend 'bankingbesluit' wil de Vlaamse regering de overschotproblematiek op de certificatenmarkten verder aanpakken. Die overschotten tasten de investerings- en exploitatiezekerheid aan voor groenestroom- en WKK-installaties. Al eerder werden ook de certificatenquota verhoogd, o.a. met het oog op de oplossing van de overschotproblematiek. Die oplossing kon de overschotten niet volledig doen verdwijnen en kon ook niet de opbouw van nieuwe overschotten vermijden.

Het bankingbesluit verplicht de distributienetbeheerders met een openbare dienstverplichting om ongeveer de helft van de certificaten in hun bezit² tijdelijk bij te houden en pas op de markt te brengen als de evenwichten tussen vraag en aanbod op de certificatenmarkten vermoedelijk hersteld zijn. Concreet zullen de netbeheerders 1,5 miljoen groenestroomcertificaten (GSC's) en 1 miljoen warmtekrachtcertificaten (WKC's) immobiliseren, waarvan 850.000 GSC's en 550.000 WKC's tot 1 juli 2014 en 650.000 GSC's en 450.000 WKC's tot 1 juli 2016. De verdeling hiervan tussen de netbeheerders wordt bepaald door de verhouding van de certificaten in portefeuille bij de netbeheerders op 17 juli 2012.

De Vlaamse regering zal de netbeheerders vergoeden voor de immobilisering van certificaten in de vorm van een compensatie voor de financieringskosten. Ook garandeert de Vlaamse regering dat zij het eventuele verschil zal vergoeden, moesten de netbeheerders bij de afloop van de bankingperiode bij de verkoop van de gebankte certificaten minder dan een vaste waarde per certificaat krijgen op de markt – zijnde 93 euro voor GSC en 27/31 euro voor een WKC.

De raden brachten op 2 maart 2012 reeds op eigen initiatief een advies uit over de aanpak van de certificatenoverschotten. In het voorliggend advies toetsen zij de door de Vlaamse regering gekozen aanpak aan de aanbevelingen in dat advies. Bij gebrek aan reguleringssimpactanalyse bij het ontwerpbesluit, hebben de raden in de uitgebreide cijferbijlagen bij dit advies hun ruwe schattingen opgenomen over de implicaties van de voorgestelde regeling en eventuele alternatieven op basis van de beschikbare cijfers. Hiervoor hebben de raden gegevens opgevraagd bij de VREG, de CREG en de netbeheerders. De raden houden eraan deze instanties te bedanken voor de verschaft gegevens.

¹ Voluit: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders.

² Certificaten in portefeuille bij DNB's op 20/11/2012: 2,9 mio GSC en 2 mio WKC.

2. Banking als één van de oplossingen voor de certificatenoverschotten

In dit deel doen de raden aanbevelingen om de huidige certificatenoverschotten aan te pakken (deel 2.1) en om nieuwe overschotten in de toekomst te vermijden (deel 2.2). De oplossing van de certificatenoverschotten mag de aandacht echter niet wegleiden van de echte uitdagingen van de energietransitie (deel 2.3) en mag in principe geen bijkomende kosten doorschuiven naar de komende jaren (deel 2.4).

2.1. Zorg nu voor een volledige aanpak van overschotten

Banking lost overschotten niet volledig op

De raden vinden het een goede zaak dat de Vlaamse regering de problematiek van de substantiële overschotten op de groenestroom- en WKK-certificatenmarkt wil aanpakken. In maart 2012 vroegen de SERV en de Minaraad immers naar een snelle maar doordachte beslissing over de certificatenoverschotten³ die de structurele overschotten volledig wegwerkt.

De jongste jaren zijn de overschotten op de certificatenmarkten zeer omvangrijk geworden. Na de vorige inleverronde op 31 maart 2012 waren er 2,9 mio GSC's en 6 mio WKC⁴ over. Bij de volgende inleverronde op 31 maart 2013 zullen er – ondanks de voorziene GSC-quotumverhoging van 8% naar 14% - naar schatting 3 tot 4 mio GSC's meer beschikbaar zijn dan er ingeleverd moeten worden⁵.

De voorgestelde bankingregeling verkleint de overschotten, maar kan die niet volledig wegwerken, noch tegen 2016 - zelfs niet als er geen nieuwe installaties bijkomen -, noch tegen 2020. Wordt de gemiddelde ontwikkeling van groene stroominstallaties van de laatste 10 jaar verder gezet, dan zullen de overschotten naar verwachting tot na 2020 aanhouden. De gebankte hoeveelheid van 1,5 mio GSC (en 1 mio WKC) is enerzijds te klein in vergelijking met de huidige overschotten. Anderzijds duwen de toename van de vrijgestelde leveringen, de introductie van de totale bandingfactor en van retrobanding, de verwachte (noodzakelijke) daling van de elektriciteitsleveringen (o.a. door toegenomen zelfproductie en rationeel energiegebruik), etc., de overschotten verder omhoog⁶. Afhankelijk van de veronderstellingen over de vrijgestelde leveringen, zal er ondanks banking op 31/3/2013 een overschot van 1,8 tot 3 mio GSC's blijven⁷ (zie Fi-

³ Omdat de problematiek al enkele jaren aansleept, de nadelen ervan toenemen en het even kan duren vooraleer oplossingen daadwerkelijk voelbaar zijn op het terrein.

⁴ VREG, Marktrapport 2011.

⁵ Schatting SERV-secretariaat voor GSC: Veronderstelde toekenning 31/3/2012-31/3/2013: 4.792.765. Veronderstelde certificaatplichtige leveringen variërend van 39 tot 30 TWh.

⁶ Volgens de inschatting van de raden en van inspectie van financiën.

⁷ De regeling inzake de vrijstelling van leveringen voor de certificatenplicht werd met de hervorming in juli 2012 gewijzigd, maar de impact hiervan op de certificaatplichtige leveringen is door gebrek aan gegevens over de leveringen per afnamepunt onbekend. De VREG zou deze gegevens kunnen opvragen bij de netbeheerders. De overschotten zouden 1,8 mio bedragen bij 36 TWh certificaatplichtige leveringen en 3 mio bij 26 TWh certificaatplichtige leveringen, bij een veronderstelde toekenning van 4,8 mio certificaten tussen 31/3/2012 en 31/3/2013 (zie meer details in bijlage).

guur 12 in bijlage). Ook ziet het ernaar uit dat de certificatenoverschotten vermoedelijk tot na 2020 zullen aanhouden (zie Figuur 8 in bijlagen). Voor WKC zijn minder gegevens beschikbaar en hebben de raden de toekomstige certificatenoverschotten niet ingeschat.

De resterende overschotten zijn nadelig voor het investerings- en exploitatieklimaat in de hernieuwbare energiesector. De overschotten duwen via marktwerking de prijzen van de certificaten omlaag (zie Figuur 4 tot Figuur 7 in bijlage) en zorgen ervoor dat sommige producenten⁸ hun certificaten nog moeilijk kwijtraken op de markt. De overschotten brengen vooral de exploitatie van bestaande installaties in moeilijkheden waarvoor er geen of onvoldoende minimumsteun geldt en ontmoedigt investeringen in nieuwe installaties⁹. Verder zullen de resterende certificatenoverschotten de banking-optie duurder maken. Bij resterende overschotten zullen netbeheerders hun certificaten ofwel langer moeten banken met stijgende prefinancieringskosten tot gevolg, ofwel moeten verkopen aan lagere prijzen met stijgende garantiekosten tot gevolg.

Alle overschotoplossingen moeten bekeken worden

Alle beleidsopties om de resterende overschotten uit te markt te nemen, moeten vergeleken worden op hun effectiviteit, kostenefficiëntie, rechtvaardigheid en impact op de marktwerking (zie Kader 1). Met name kunnen quotumverhogingen, opkoping (en vernietiging) van certificaten en (verhoogde) banking van certificaten de resterende overschotten doen verdwijnen. Ook een **combinatie** van deze oplossingen is mogelijk.

- **Een quotumverhoging** verhoogt het aantal in te leveren certificaten bij de volgende certificatenronde(s) en neemt zo de overschotten via de leveranciers uit de markt. Een eenmalige quotumverhoging van 16% voor 31/3/2014 naar 28% zou de verwachte GSC-overschotten waarschijnlijk uit de markt kunnen nemen¹⁰. In dat geval moet tegelijkertijd nagegaan worden of ook een structurele quotumverhoging voor de daarop volgende jaren aangewezen is¹¹. Wil men bv. de gemiddelde jaarlijkse groene stroomaangroei van de afgelopen tien jaren via de certificaten systemen in de toekomst handhaven en de nationale streefcijfers voor groene stroom (20,9% in 2020) lineair toepassen op het Vlaamse GSC-systeem, dan zouden de quota moeten stijgen tot 27% in 2021 (in plaats van 20,5%) (zie Figuur 13 in bijlage).
- **Bij opkoping en vernietiging van certificaten** kopen netbeheerders of een andere opkoopinstantie overschotten uit de markt om ze te vernietigen. Die opkoping kan, rekening houdend met verdelingseffecten, gefinancierd worden via net-

⁸ Dat geldt voor exploitanten van installaties waarvoor er geen of onvoldoende minimumsteun geldt (o.m. installaties op het transmissienet), wiens lange termijncontract ten einde is, die geen link hebben met een leverancier (de zogenaamde niet-geïntegreerde spelers) en die gevoelig zijn voor cashflow-problemen. Er zijn onvoldoende gegevens om in te schatten welke installaties in de problemen zijn gekomen (of dreigen te komen) door de overschotten.

⁹ SERV, Minaraad, Advies over de overschotten op de groenestroom- en warmtekrachtkoppelingscertificatenmarkt. 2 maart 2012.

¹⁰ In de veronderstelling zonder banking

¹¹ Bv. omdat de investeringen een hoger pad volgen of omdat het aandeel van de GSC-quota in de realisatie van de Europese hernieuwbare energie-doelen voor 2020 moet toenemen, na afweging van alternatieven (hoger aandeel groene warmte, energie-efficiëntie, ...) en rekening houdend met de impact van de verwachte kosten en baten en de gewenste productiemix.

beheerders, leveranciers (bv. na doorrekening via opkoopinstantie) of via een andere weg. De opkoping en vernietiging kan betrekking hebben op een deel van de certificaten (bv. de PV-certificaten) of op alle certificaten (deze variant is in feite de NQ-optie die alle certificaten opkoopt en de quotumplicht schrapt¹²). Opkoping van de te banken GSC en WKC zou naar schatting 167 mio euro kosten. Alle GSC- en WKC-overschotten opkopen zou naar schatting 620 mio euro kosten¹³. Afhankelijk van de gekozen financieringswijze verschillen de verdelingseffecten (zie Kader 1). Opkoping verhoogt ook het ambitieniveau. Een evaluatie is dan nodig om uit te maken of een quotumwijziging nodig is.

- Banking** impliceert dat netbeheerders of een andere instantie certificaten tijdelijk bijhouden om ze later terug op de markt te brengen als het onevenwicht vanzelf of door een of andere tussenkomst verdwenen is. Banking verhoogt als overschotoplossing het ambitieniveau van de certificaten systemen niet en dus ook niet de daaraan verbonden kosten, met uitzondering van de extra prefinancierings- en andere kosten die banking genereert. De gebankte certificaten kunnen namelijk in principe later ingezet worden om de quotumplicht te vervullen.

Kader 1: Overschotoplossingen op diverse beoordelingscriteria

- Effectiviteit van de overschotoplossing:** De diverse oplossingen kunnen in theorie allemaal effectief zijn in de aanpak van onevenwichten op de markt. In de praktijk hangt veel af van de modaliteiten van de gekozen oplossing. Opkoping en banking kunnen het teveel aan certificaten sneller uit de markt nemen dan quotumaanpassingen. De *lange termijn effectiviteit* van de overschotoplossing hangt af van de impact van de oplossing op het investerings- en exploitatieklimaat. Verhoogt de oplossing de marktonzekerheid, dan is dat niet goed voor de lange termijneffectiviteit. Ook hier hangt veel af van de modaliteiten van de gekozen oplossing. De voorgestelde bankingoplossing maakt alvast de certificaten systemen complexer, onzekerder, minder voorspelbaar en transparant.
- Impact op het ambitieniveau:** Zowel opkoping als quotumaanpassing verhogen in principe het ambitieniveau, terwijl banking het ambitieniveau niet beïnvloedt (cf. supra). Alleen wanneer een quotumverhoging of opkoping in een latere fase gecompenseerd zou worden door een equivalente quotumverlaging of door het extra in de markt zetten van een equivalente hoeveelheid certificaten, blijft het ambitieniveau ongewijzigd.
- Timing van de kostendoorrekening:** Quotumaanpassingen schuiven kosten minder ver naar de toekomst door dan opkoping en financiering via de nettarieven (althans zolang de nettarieven bevroren zijn). Ook banking schuift met bankingkosten verhoogde lasten naar de toekomst.
- Kostenefficiëntie:** Banking veroorzaakt in principe extra *prefinancieringskosten* (bankingrente) ten opzichte van opkoping en quotumaanpassing. Opkoping kan ook prefinancieringskosten veroorzaken wanneer de doorrekening in de tarieven wordt uitgesteld bijvoorbeeld door de bevroering van de nettarieven die zou duren tot einde 2014 en misschien zelfs tot 2015. Ook *administratieve en systeemkosten* kunnen voor de kostenefficiëntie belangrijk zijn en hangen samen met de vormgeving van de gekozen oplossing.
- Verdelingseffecten:** Bij opkoping en doorrekening in nettarieven betalen de netverbruikers volgens de algemene cascadeprincipes mee, waarbij laagspanningsklanten meer betalen dan midden- en

¹² Zie SERV, Minaraad, Advies Hernieuwbare energie, 16/17 november 2011.

¹³ Het zou gaan over opkoopkosten voor GSC van ongeveer 140 mio euro voor de GSC die nu gebankt worden en daar bovenop volgens een ruwe schatting 200 à 300 mio euro om het resterende overschot weg te werken (bij alle actoren, dus niet alleen bij DNB's). Voor WKC gaat het gaan over opkoopkosten van 27 mio euro voor de WKC die nu gebankt worden en daar bovenop volgens een ruwe schatting 140 mio euro om het resterende overschot weg te werken. Schatting van SERV voor GSC op basis van certificaatplichtige leveringen tussen 27 en 33 TWh; in de veronderstelling dat er in de huidige periode (tot 31/3/2013) 4,8 mio GSC worden toegekend.

Schatting van SERV voor WKC op basis van overschotten na vorige inleverronde.

hoogspanningsklanten. Wanneer Vlaanderen bevoegd wordt voor de nettarieven en binnen de Europese mogelijkheden terzake – kan eventueel wel een alternatieve verdeelsleutel worden voorzien¹⁴. Bij een quotumverhoging worden (althans in het huidige systeem met verhoogde vrijgestelde leveringen voor grote verbruikers) de kosten vooral doorgerekend aan huishoudelijke en gelijkgestelde sectoren (25 TWh, waarvan 11,5 TWh huishoudelijk, 12,6 TWh tertiaire sector en 0,8 TWh in de landbouw¹⁵) omdat de toegenomen vrijstellingen sterk zal stijgen van 3 TWh naar 10 à 14 TWh, waardoor de certificaatplichtige levering dalen van 39 TWh naar 28 à 32 TWh. Bij banking wordt de *waarde van overschotten* gefinancierd via de leveranciers en de verdeling tussen klanten die zij verkiezen (geen verhoging ambitieniveau); de *bankingkosten* worden (wellicht) gefinancierd via algemene middelen, waarbij de bijdrage hieraan door de diverse groepen bepalend is voor de verdelingseffecten. Er zijn ook *alternatieve financieringspistes* met alternatieve verdelingseffecten denkbaar.

- **Impact op marktwerking:** Veel hangt af van de modaliteiten van de diverse oplossingen, de uitvoering ervan en het toezicht erop door de regulator. De complexiteit van de voorgestelde bankingoplossing verhoogt alvast de mogelijkheden van strategisch gedrag.

Meer informatie is nodig

Zonder **bijkomende informatie** kan niet uitgemaakt worden wat de meest gepaste oplossing is voor de certificatenoverschotten binnen het gekozen ondersteuningssysteem met een certificatenmarkt of wat binnen de gekozen oplossing de beste modaliteiten zijn. De Vlaamse regering maakte geen RIA (reguleringsimpactanalyse) die de voor- en nadelen van de bankingoptie ten opzichte van alternatieven kwalitatief en kwantitatief inschat. De raden hebben daarom zelf geprobeerd om in de bijlagen van dit advies een ruwe inschatting te maken van de overschotproblematiek en de effecten van de oplossingsstrategieën op basis van de beschikbare informatie.

SERV en de Minaraad vragen om alsnog de ontbrekende informatie te verzamelen en om hierover spoedig **terug te koppelen naar de raden** met het oog op de definitieve keuze van overschotoplossing. De continue opvolging van deze informatie is trouwens een blijvende taak van de regulator, ook na de keuze van de overschotoplossing. Concreet vragen de SERV en de Minaraad om dringend meer informatie te verzamelen en te verspreiden over

- ▀ de **verwachte omvang van de certificatenoverschotten**¹⁶. De raden erkennen dat het niet eenvoudig is de toekomstige certificatenoverschotten te voorspellen in de diverse scenario's. Dat vereist o.a. informatie en prognoses over de omvang van de vrijgestelde leveringen, de verwachte nieuwe en de uit dienst genomen installaties, het verwacht elektriciteitsverbruik, de geldende banding en retrobanding¹⁷, de totale bandingsfactor (Btot), de verwachte stopzetting van de certificaten toekenning aan installaties ouder dan 10 jaar, ... (zie Figuur 10, Figuur 11, Kader 2 in bijlage).
- ▀ de aard van de certificatenoverschotten en meer bepaald de mate waarin de **overschotten in handen zijn van producenten** die niet of onvoldoende van mi-

¹⁴ Als de opkoopkosten van het totale overschot gelijkmatig verspreid zouden worden over de 44 TWh leveringen in Vlaanderen, zou dat neerkomen op een eenmalige last per gezin van **50 euro** (3500 kWh/jaar). Zou er – bijvoorbeeld omwille van de competitiviteit - voor gekozen worden om de bedrijven niets door te rekenen zou dat neerkomen op eenmalige kosten van 240 euro per gezin.

¹⁵ Gegevens Energiebalans VITO. Omgerekend van PJ naar TWh.

¹⁶ De VREG publiceert weliswaar informatie over de inleverondes en de overschotten op 31 maart, maar publiceert geen informatie over de verwachte omvang van de overschotten. Ook het dossier van de Vlaamse regering bevat geen actuele informatie over de verwachte overschotten.

¹⁷ Retrobanding verwijst naar het terug omwisselen van een certificaat voor meer (of minder) certificaten.

nimumsteun kunnen genieten. In dat geval kan opkoping sneller dan een quotumaanpassing de overschotten aanpakken waar die problematisch zijn¹⁸. Ook verwijzen de raden naar de gevolgen van het arrest van het Grondwettelijk Hof¹⁹ waardoor in de toekomst wellicht meer certificaten bij netbeheerders terecht zullen komen.

- ▀ de **verdelingseffecten** van de diverse overschotoplossingen, hetgeen informatie vereist over de doorrekening van de kosten aan de diverse types klanten via de nettarieven, via de groene stroombijdragen van de leveranciers, via algemene middelen of via een ander financieringsmechanisme.
- ▀ de **verdeling van de Belgische hernieuwbare energiedoelstelling** over de gewesten: Het ambitieniveau van de verwachte Vlaamse hernieuwbare energiedoelstelling en de mate waarin de certificaten systemen zullen worden ingezet om deze doelstelling te realiseren, bepalen in welke mate quotumaanpassingen nodig zijn.
- ▀ de **beschikbaarheid van algemene middelen** om certificatenoverschotten op te kopen en de politieke bereidheid hiertoe. Het ziet er naar uit dat de begroting voor 2013 hiervoor weinig ruimte voorziet, tenzij dit politiek prioriteit zou krijgen.
- ▀ de mogelijkheden om een **alternatieve financieringsoptie** in Vlaanderen aan te wenden om certificaten al dan niet tijdelijk uit de markt te nemen. Het is onduidelijk welke alternatieve energiegerelateerde financieringspistes Vlaanderen kan aanwenden. Belangrijk daarbij is te zoeken naar een financieringsbasis die niet teveel krimpt door het stijgend aandeel zelfproducenten en prosumenten (bv. vermogen van de aansluiting).
- ▀ de mogelijkheden om de **federale bevrozing van de distributienettarieven** aan te passen. Door deze bevrozing van de nettarieven kunnen er pas na 2014 eventuele bijkomende kosten doorgerekend worden in de nettarieven. Daarvoor prefinancieren de netbeheerders dit, hetgeen extra kosten genereert. Bovendien zouden eventuele doorgeschoven overschotkosten in de nettarieven bovenop de reeds gestegen overige kosten van de certificaten systemen komen die ook nog niet in de nettarieven konden worden doorgerekend.

Debat is nodig over het bredere financieringsvraagstuk

De diverse verdelingseffecten van verschillende overschotoplossingen maken een **maatschappelijk debat** nodig over wie welke bijdrage moet leveren aan de oplossing

¹⁸ Reeds in hun advies van 2 maart 2012 vroegen de raden dat de VREG op korte termijn zou nagaan 'waar het certificatenoverschot zich bevindt en over welke certificaten het gaat (geldigheidsduur, toepassing, ...). De aard van de overschotportefeuille is immers bepalend voor de vereiste oplossing'. 'Op dat moment kan opkoping immers sneller (en efficiënter) dan andere opties juist die certificaten uit de markt nemen die voor de meeste problemen zorgen, al hangt veel af van de concrete opkoopmodaliteiten'. Er is geen actuele informatie beschikbaar over wie de huidige overschotten die niet in handen zijn van de netbeheerders, in portefeuille heeft. Nochtans zou de VREG-certificatendatabank deze informatie (moeten) kunnen genereren. Een overzicht van de certificatenportefeuille werd trouwens reeds eerder bekend gemaakt in antwoord op een parlementaire vraag van Freya Van den Bossche op vraag nr. 285 van 23 februari 2011 van Liesbeth Homans.

¹⁹ Dat arrest dwong de Vlaamse overheid om voor installaties op het transmissienet discriminatie ten opzichte van installaties op het distributienet weg te werken. Zo moeten netbeheerders nu ook minimumsteun voorzien voor installaties op het transmissienet.

van de overschotproblematiek. Deze discussie kadert best in een meer algemeen debat over de financiering van de certificaten systemen en van het energiebeleid in het algemeen. Dat debat vragen de raden al langer en wordt trouwens extra urgent gezien de toekomstige bevoegdheden van Vlaanderen inzake de distributienettarieven.

2.2. Vermijd (nieuwe) structurele overschotten

Naast een snelle verwijdering van de huidige overschotten is een aanpak nodig die alle oorzaken van de certificatenoverschotten aanpakt zodat structurele overschotten²⁰ in de toekomst vermeden worden. Of er in Vlaanderen in de toekomst structurele overschotten zullen zijn, hangt af van de veronderstellingen inzake de toekomstige toekenning van certificaten en de dan geldende inleververplichting (zie Figuur 9).

Concreet vroegen de raden in maart 2012²¹ naar een systeemherziening die structurele onevenwichten vermijdt, naar een actualisering van het ambitieniveau en naar een goede opvolging en periodieke evaluatie van het ondersteuningsbeleid en de certificatenmarkt. Het is dus nodig om op te volgen in welke mate de hernieuwbare energieproductie evolueert in de richting van het gewenste en vereiste ambitieniveau, de gewenste mix en de indicatieve doelen per hernieuwbare energietoepassing. Dat impliceert na de hervorming van de certificaten systemen in juli 2012 concreet dat onder andere in functie van de resterende overschotten opvolging, evaluatie en eventueel herziening nodig is van de keuze van de via de certificaten systemen ondersteunde hernieuwbare energietoepassingen, de omvang van de certificaten steun, met o.a. de evolutie van de onrendabele top in functie van de technologische ontwikkeling, de gehanteerde bandingfactoren per technologie, de gehanteerde maximale bandingfactoren, de gehanteerde rendementen, etc.

2.3. Laat overschotoplossing aandacht niet wegleiden van transitienoodzaak

De inspanningen die nodig zijn om onevenwichten op de certificatenmarkten aan te pakken mogen volgens de raden de aandacht van de overheid (regulator, administratie, beleidsmakers, ...) en de sector (groene en grijze stroomsector) niet afleiden van de echte uitdagingen van de energietransitie. Het financieel ondersteunen van productietoepassingen is immers slechts een zeer beperkt aspect van de vereiste energietransitie, naast de aanpassing van de netten, de introductie van verdergaande mogelijkheden voor vraagsturing en opslag, de vereiste inspanningen voor energiebesparing, etc²².

Zeker ingeval van banking worden de al ingewikkelde certificaten systemen nog complexer. Het gevaar is dan ook groot dat de bijkomende interventies in de certificatenmarkt die banking vereist, de aandacht extra afleiden van de transitieuitdagingen.

²⁰ Structurele overschotten verwijzen naar de situatie waarbij er systematisch meer certificaten worden toegekend dan er moeten worden ingeleverd.

²¹ SERV, Minaraad, Advies over de overschotten op de groenestroom- en warmte-krachtkoppelingscertificatenmarkt. 2 maart 2012.

²² SERV, Minaraad, Advies hernieuwbare energie. 16/17 november 2011.

De raden merken hierbij op dat dergelijke mechanismen om de prijs en de afzet van certificaten te garanderen typisch zijn voor een marktgebaseerd ondersteuningssysteem (de zogenaamde Q-optie), zoals dat in juli 2012 werd gekozen door de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Het voorliggend dossier illustreert ook de eerdere stelling van de raden²³ dat de Q-optie veel meer inspanningen van de overheid vergt om de certificatenhandel en -markt op te volgen en bij te sturen dan de NQ-optie (systeem zonder quotumplicht en bijhorende certificatenmarkt).

2.4. Wees voorzichtig met doorschuiven van prefinancierings- en garantiekosten

De raden vragen om voorzichtig te zijn met het doorschuiven van bijkomende kosten van de certificaten systemen, zoals prefinancierings- en garantiekosten naar de komende jaren, omwille van twee redenen.

Ten eerste stellen de raden zich de vraag of de oplopende **prefinancieringskosten** bij banking (zie Figuur 16, Figuur 22 in bijlage) en bij opkoping (ingeval van bevroren nettarieven) verantwoord worden door extra maatschappelijke **baten** ten opzichte van andere overschotoplossingen die deze kosten niet of in mindere mate genereren. Worden de prefinancieringskosten gerechtvaardigd door het voordeel van een meer gespreide kostendoorrekening of het vermijden van een tariefschok? Hoe problematisch zo'n tariefschok is, hangt o.a. af van de omvang van de kostenstijging, de verhouding tot de kosten in de daaropvolgende jaren en het profiel van de eindverbruiker (bv. blootgesteld aan internationale concurrentie, gezinnen in energiearmoede, ...) ²⁴. Er is geen informatie over hoe problematisch de vermeden tariefschok van een (eenmalige) quotumverhoging naar ongeveer 21%²⁵ in 2013 voor consumenten zou zijn. De impact op de competitiviteit en koopkracht van de eindafnemers in de diverse scenario's is niet ingeschat.

Bovendien komen deze prefinancieringskosten door banking **bovenop de reeds opgebouwde en nog op te bouwen prefinancieringskosten** van de certificaten systemen te wijten aan de bevriezing van de nettarieven en de uitgestelde verkoop van certificaten. De raden berekenden dat de onmiddellijke verkoop van de certificaten in handen van netbeheerders en de opheffing van de bevriezing van de nettarieven de gecumuleerde prefinancieringskosten zouden kunnen doen dalen met 50 miljoen euro (Figuur 21 in bijlage).

Ten tweede zal een verschuiving van prefinancierings- of andere kosten naar de komende de **verwachte tariefschok vanaf 2014 juist versterken**. Immers, consumenten zullen dan sowieso geconfronteerd worden met sterk stijgende kosten van het hernieuwbare energiebeleid, met name door:

²³ SERV, Minaraad, Advies hernieuwbare energie. 16/17 november 2011; blz. blz.109-110.

²⁴ SERV/Mina-advies van 2 maart 2012.

²⁵ Een quotumverhoging van 16% naar 21% zou de 1,5 mio gebankte GSC's uit de markt kunnen nemen. Naar schatting zou een eenmalige quotumverhoging van 16% naar 28% op 31 maart 2014 nodig zijn om alle overschotten uit de markt te nemen. Een quotumverhoging voor 31 maart 2014 wordt in principe reeds in 2013 doorgerekend aan consumenten.

Hierbij werd telkens verondersteld: 30 TWh certificaatplichtige leveringen en een constante toekenning van 4,8 mio certificaten per jaar.

- het **stijgende ambitieniveau voor groene stroom**, dat zich vertaalt in stijgende quota die worden doorgerekend via de leveranciers. Zo zou de bijdrage voor GSC en WKK aangerekend door de leveranciers althans aan huishoudens wellicht quasi verdubbelen in 2013 (en tegen 2020 quasi verdrievoudigen ten opzichte van 2011²⁶). De kans is namelijk groot dat een quotumverhoging (van 7% in 2011 naar 20,5% in 2020) lineair wordt doorgerekend aan de niet-vrijgestelde leveringen²⁷. Bij een quotumsysteem bepalen de leveranciers welke kosten zij aan welke klanten doorrekenen. Decretaal is wel bepaald dat er niet meer mag worden doorgerekend dan de werkelijke kosten maar dat kan in de praktijk niet of nauwelijks gecontroleerd worden²⁸;
- de **verwachte sterke stijging van de nettarieven als gevolg van de opheffing van de bevrozing van de distributienettarieven in 2015** (zie Figuur 20 in bijlage). Het deel van de nettarieven dat te wijten is aan de kosten van de certificaten systemen zal vanaf de ‘ontdooiing’ van de distributienettarieven naar schatting moeten stijgen van 350 mio per jaar naar 440 mio om de gestegen jaarlijkse opkooplast voor GSC te kunnen dragen²⁹. Daarbovenop zullen de te weinig doorge-rekende kosten uit het verleden bij de opheffing van de bevrozing van de nettarieven doorgerekend moeten worden. Volgens een schatting van de raden zou het gaan over doorgeschoven kosten van 426 tot 528 mio voor GSC³⁰ (zie Tabel 7 in bijlage). Indien de doorgeschoven kosten in 2015 in één jaar doorgerekend zouden worden, stijgen de in de nettarieven doorgerekende kosten van 440 mio euro in 2014 naar 970 mio euro in 2015 (zie Figuur 20 in bijlage)³¹. Als deze verhoging wordt uitgevlakt, bijvoorbeeld over 4 jaar, dan zouden de jaarlijks in de

²⁶ Quotum stijgt van 7% aangerekend voor leveringen in 2011 naar 20,5% aangerekend voor leveringen in 2012. De certificaatwaarde ligt quasi vast en huishoudelijke klanten worden niet vrijgesteld voor de certificatenplicht, waardoor men redelijkerwijze kan aannemen dat de kosten van de bijdrage voor GSC en WKC aangerekend door de leveranciers aan huishoudelijke klanten zullen verdrievoudigen.

²⁷ De totale kosten van de certificaten systemen doorgerekend via de leveranciers verdubbelen niet gezien de toename van de vrijgestelde leveringen; ze nemen toe met ongeveer de helft. De totale kosten doorgerekend via de *leveranciers* zullen van 336 mio euro per jaar in 2012 stijgen naar 493 mio per jaar 2020 (+156 mio) bij veronderstelde certificaatplichtige leveringen van 30 TWh en een doelstelling van 20,5 en een constante Btot 0,8613 en een certificaatwaarde van 93 euro.

²⁸ Energiedecreet: Art. 7.1.15. ‘Elke leverancier mag maximaal de door hem daadwerkelijk gemaakte kosten om te voldoen aan de verplichting, vermeld in artikel 7.1.10 en 7.1.11, doorrekenen aan de eindgebruiker. Als een leverancier die kosten expliciet vermeldt op de factuur, mag het vermelde bedrag niet hoger zijn dan het bedrag dat de VREG voor die leverancier gepubliceerd heeft in het rapport, vermeld in artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d)’.
SERV, Minaraad, Advies Hernieuwbare Energie, 16/17 november 2012.: ‘Het zal namelijk steeds onduidelijk zijn hoeveel de quotumplicht de leveranciers werkelijk kost en hoeveel de leveranciers werkelijk doorrekenen’.

²⁹ De impact van deze jaarlijkse opkooplast zal rond dat niveau vermoedelijk even stabiliseren omdat normaal gezien de opkoopkosten van certificaten van nieuwe installaties niet meer doorgerekend worden in de nettarieven.

³⁰ Afhankelijk van de gemaakte veronderstellingen inzake de verwachte verkoopprijs waartegen netbeheerders hun certificaten zullen verkopen. Er werd nog geen rekening gehouden met prefinancieringskosten.

³¹ De situatie bij de verschillende netbeheerders verschilt. Voorspellingen worden bemoeilijkt omdat tekorten op de ene post gecompenseerd kunnen worden door de kosten op een andere post. Er werd nu verondersteld dat er geen mogelijkheden tot compensatie zijn.

nettarieven doorgerekende GSC-kosten tussen 2015 en 2018 575 mio euro bedragen (al zijn de prefinancieringskosten dan wel hoger)³²;

- ▀ de extra kosten voor de **netaanpassingen** en de uitbouw van flexibele **productiecapaciteit, opslag en interconnectie**;
- ▀ de verwachte stijgingen van de kosten van de ontwikkeling van **offshore** windenergie;
- ▀ de verwachte stijgingen van de **transmissienettarieven**.

3. Modaliteiten van de voorgestelde bankingoptie

Hierboven vroegen de raden om op basis van bijkomende informatie de meest gepaste (combinatie van) oplossingen voor de overschotproblematiek te kiezen en om bij deze keuze verder betrokken te worden. In onderstaand deel geven de raden alvast enkele bedenkingen bij de reeds door de Vlaamse regering uitgewerkte bankingoptie in het ontwerpbesluit.

3.1. Klaar de financiering uit van de bankingkosten en de garantiekosten

De raden vragen om de financiering van de bankingregeling en de impact op de begroting uit te klaren. Zo zijn er onduidelijkheden over de financiering van de bankingkosten en de kosten van de garantie die de Vlaamse regering geeft op de waarde van de gebankte certificaten. Terzake verwijzen de raden ook naar het ongunstig advies van de inspectie van financiën en het voorwaardelijk begrotingsakkoord.

- ▀ Het is onzeker hoe groot de **bijdrage uit de algemene middelenbegroting** precies zal zijn. Hoewel de nota aan de Vlaamse regering lijkt aan te geven dat het de bedoeling is de regeling te financieren met de 2,8 mio per jaar gereserveerde middelen, lijkt het begrotingsakkoord dit niet te garanderen. Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met kredieten die zullen terug vloeien³³, aangezien bankingkosten niet 'verdwijnen' als certificaten gemobiliseerd worden.

Het is niet verhelderd hoe de **bankingrente** gefinancierd worden, moest de bijdrage uit de algemene middelenbegroting niet volstaan. Kan dit gecompenseerd worden? Zal dit dan in de nettarieven terechtkomen en zo ja, wanneer en hoe?

Verder is het een vraagteken hoe de **garantiekosten** gefinancierd zullen worden, als die volgens het begrotingsakkoord niet mogen leiden tot een bijkomende

³² Deze prefinancieringskosten werden nog niet meegeteld.

³³ "Het bij begrotingsopmaak 2013 toegekende krediet dient terug te vloeien naar de algemene middelen naarmate de certificaten opnieuw gemobiliseerd worden". Fragment uit het begrotingsakkoord, schrijven van Philippe Muyters van 18 oktober 2012 aan minister Freya Van den Bossche

budgettaire impact op de begroting³⁴. Zullen deze garantiekosten in de tarieven terecht komen? Deze garantiekosten staan voor de kosten voor compensatie van de netbeheerders ingeval de marktwaarde van de certificaten lager zou zijn dan de garantiewaarde van de certificaten, zijnde 93 € voor GSC's en 31 € voor WKC's. De kans op marktprijzen lager dan de garantiewaarden is reëel gezien de daling van de boeteprijs (bv. naar 100 euro voor GSC's) en zeker zolang het blijvende certificatenoverschot de prijzen drukt. Deze garantiekosten kunnen oplopen tot bijna 20 mio euro voor de volledige gebankte portefeuille GSC³⁵ (bij marktprijs van 80 euro³⁶) en tot 11 mio euro voor WKC (verschil tussen 31 en 20 euro)³⁷.

- Wat is de **verwachte bankingrente**? 1,5%, 1,6% à 1,7%? Is dat realistisch?
- Wat is de **waarde van de geïmmobiliseerde WKC's**? De waarde van de geïmmobiliseerde middelen en de gegarandeerde vergoeding in het ontwerpbesluit moeten op elkaar afgestemd worden. Het is niet logisch dat de bankingkosten voor warmtekrachtcertificaten wordt berekend op basis van 27 euro per certificaat, terwijl anderzijds een minimumwaarde van 31 euro wordt gegarandeerd³⁸.
- Hoelang loopt de **periode van immobilisatie**? Vanaf 17/7/2012 of vanaf de inwerkingtreding van het besluit?
- Wanneer wordt de **geïmmobiliseerde waarde** doorgerekend in de tarieven? Nu al (ja als opgenomen in nettariefovoorstel), bij de herbepaling van de nettarieven (begin 2014?, na de huidige bevrozing van de nettarieven), bij de op de marktbrenging van de geïmmobiliseerde certificaten (juli 2014 en juli 2016)?
- Worden netbeheerders vergoed voor het **verschil tussen de reële verkoopwaarde en de gemiddelde marktprijs** (waarmee de CREG rekent) van de niet-

³⁴ "De garantie op waardebehoud op het einde van de bankingperiode mag *niet leiden tot een bijkomende budgettaire impact* voor de Vlaamse begroting. Indien de marktwaarde van de certificaten op het einde van de periode lager ligt dan de gegarandeerde waarde dienen bijkomende maatregelen genomen worden of dient de budgettaire meerkosten gecompenseerd te worden op de kosten van Energie".

³⁵ Verschil tussen garantiewaarde van 93 euro en marktwaarde van 80 euro per GSC.

³⁶ 80 euro komt overeen met de bodemprijs van GSC's die de jongste maanden werd geregistreerd. Deze laagste gepubliceerde prijzen komen wellicht overeen met de verkoopprijs van certificaten waarvoor nu een contract wordt afgesloten.

³⁷ Zie ook advies van inspectie van financiën

³⁸ **31 euro** is de veronderstelde garantiewaarde: Het nieuw art. 6.4.14/2 §2 stelt evenwel : Deze vergoeding wordt berekend op basis van de geïmmobiliseerde middelen op jaarbasis en dit berekend voor de periode van immobilisatie waarbij de waarde van de geïmmobiliseerde middelen als volgt wordt berekend: 1° het aantal gebankte groenestroomcertificaten x 93 euro, 2° het aantal gebankte warmtekrachtcertificaten x **27 euro**. Toch wordt 31 euro als garantiewaarde verondersteld omdat het nieuw art. 6.4.14/2 §3 stelt: Het Vlaamse Gewest garandeert de elektriciteitsdistributienetbeheerders voor de certificaten die ze immobiliseren een waardebehoud van 93 euro voor de groenestroomcertificaten en **31 euro** voor de warmtekrachtcertificaten en garandeert dat deze certificaten op de einddatum [...] terug op de markt kunnen gebracht worden.

In het advies van Inspectie van Financiën wordt verwezen naar een 31 euro waarde en gegarandeerde waarde. 27 euro is de minimumprijs voor WKC's van installaties van voor 1 januari 2012; 31 euro is de minimumprijs voor WKC's van installaties van na 1 januari 2012.

20 euro is de veronderstelde marktprijs. Volgens de gepubliceerde prijzen van de VREG werden er de jongste maanden zelfs WKC onder de 20 euro verkocht. Deze laagste gepubliceerde prijzen komen wellicht overeen met de verkoopprijs van certificaten waarvoor nu een contract wordt afgesloten.

gebankte certificaten³⁹? Voor de gebankte certificaten engageert de Vlaamse regering zich in zekere mate om het verschil te dekken. Voor de niet-gebankte certificaten gaf de CREG aan dat enkel de gemiddelde verkoopprijs wordt aanvaard en niet de reële verkoopprijs. Dat verschil tussen de reële verkoopwaarde en de gemiddelde marktprijs zou gecumuleerd kunnen oplopen tot ruim 120 mio in 2014⁴⁰ (zie Tabel 7 in bijlage).

- Wat gebeurt er eventueel in dit kader met de opbrengsten van de aangekondigde **netvergoeding**? Het is nog onduidelijk aan wie en waarvoor deze vergoeding precies aangerekend zou worden, al lijkt het de bedoeling om ook zelfproducenten die nu weinig of geen nettarieven betalen te laten bijdragen in de kosten van de netbeheerders, waaronder eventueel ook de bankingkosten.

■ ...

3.2. Verdeel banking evenwichtig over de netbeheerders

De raden vragen om te verzekeren dat de gebankte hoeveelheden, de door de Vlaamse regering betaalde vergoedingen en de niet terugbetaalde banking- en garantiekosten⁴¹ rechtvaardig over de netgebieden verdeeld worden. De verdeling van de te banken certificaten over de netbeheerders en de daaraan verbonden vergoeding uit de algemene begroting, gebeurt nu – vrij arbitrair - op basis van de verhouding van de certificaten in portefeuille op 17 juli 2012, die ondertussen trouwens gewijzigd is (zie Tabel 9 tot Tabel 12 in bijlage). Het lijkt echter meer aangewezen de **verdeling** te baseren **op de spreiding van de opgekochte certificaten** over de netgebieden.

Meer algemeen hebben de raden vroeger reeds gepleit voor een **volledige solidarisering** van de certificaatkosten tussen de netbeheerders, die ook betrekking zou kunnen hebben op de bankingkosten. Ingeval die solidarisering er niet komt, zou de vergoeding uit de Vlaamse begroting eventuele scheefftrekkingen tussen netgebieden kunnen compenseren.

3.3. Verzeker uitvoerbaarheid van bankingregeling en verduidelijk procedures

De raden vragen de bankingprocedures te verduidelijken op volgende punten:

³⁹ De kosten van de netbeheerders die in de tarieven terecht komen, worden door de CREG berekend door de opkoopkosten te verminderen met de verwachte opbrengsten van de certificatenverkoop gerekend tegen de gemiddelde marktprijs (bv. 100). Deze gemiddelde marktprijs is echter geen goede indicator van de prijs die netbeheerders op de spotmarkt voor hun certificaten kunnen krijgen, omdat de verkoopprijzen van langlopende verkoopcontracten de gemiddelde marktprijs sterk beïnvloeden. In geval van druk op de prijzen door schaarste krijgen netbeheerders minder voor hun certificaten dan de gemiddelde marktprijs (de gemiddelde verkoopprijs voor verkoop door netbeheerders bedraagt nu 80 euro). Het is de vraag hoe de VREG (die in de toekomst zal oordelen over de distributienettarieven) met dit verschil (tussen 100 en 80) zal omgaan. Zal het volledige verschil tussen de reële opkoopkosten en de reële verkoopopbrengst in de tarieven terecht komen, of wordt hiervoor een andere oplossing gezocht?

⁴⁰ Uitgaande van een aanvaarde verkoopprijs van 100 € ten opzichte van een reële verkoopprijs van 80 €

⁴¹ De kans bestaat namelijk dat de banking- en garantiekosten bij onvoldoende tegemoetkoming gefinancierd zullen worden uit de nettarieven.

- Wanneer komen gebankte certificaten **terug vrij** (neerwaartse herziening van de hoeveelheid te banken certificaten)? Ingeval van tekorten aan certificaten zou volgens het voorstel een deel van de gebankte certificaten terug op de markt worden gebracht. Er moet verduidelijkt worden volgens welke **procedures** en volgens welke **criteria** de VREG over deze vrijgave zal adviseren en volgens welke procedures en volgens welke criteria de Vlaamse regering hierover zal beslissen. Eventueel zou ook een automatische vrijgave kunnen overwogen worden indien aan een aantal voorwaarden is voldaan. De vraag is evenwel welke indicatoren voor certificatenoverschotten of – schaarste zullen/kunnen worden gebruikt. Er lijken vooralsnog **geen goede indicatoren over overschot of schaarste** op de markt tijdens de certificatenperiodes te bestaan.

 - De gerapporteerde *gemiddelde marktprijzen* weerspiegelen onvoldoende de overschotten of tekorten op de markt omdat deze gemiddelde prijzen sterk beïnvloed worden door de bilaterale transacties in het kader van lange termijn contracten. Reeds eerder hebben de raden gevraagd naar een betere indicator die kijkt naar de gemiddelde prijzen in nieuw afgesproken verkoopcontracten. Als de gemiddelde prijs van de certificaten in de nieuw afgesloten contracten opnieuw de minimumwaarde bereikt, zouden overschotten (gedeeltelijk) vrijgegeven kunnen worden.
 - De cijfers over het *aantal toegekende certificaten* zijn cruciaal voor de inschatting van de resterende overschotten, maar deze cijfers zijn gedurende een certificatenperiode niet representatief voor de werkelijke toe te kennen certificaten voor deze periode. Vooral voor biomassa-installaties verschijnen de certificaten zeer laat in de statistieken, terwijl hun omvang zeer sterk de overschotproblematiek kan beïnvloeden.
 - Er worden (vooralsnog) door de VREG *geen prognoses* gepubliceerd over de verwachte certificatenoverschotten of tekorten. Overigens is het maken van prognoses hierover zeer moeilijk gezien de veelheid aan beïnvloedende factoren die elk op zich complex en moeilijk voorspelbaar zijn (cf. Kader 2 en Figuur 11 in bijlage).
- Welke certificaten** moeten gebankt worden? Mogen de netbeheerders dat zelf kiezen? Of bepaalt de VREG dit?

 - Certificaten van bestaande installaties (per MWh) of certificaten van nieuwe installaties (niet per definitie per MWh)?
 - Certificaten van PV-installaties met startdatum in 2012 die opgekocht zijn door de netbeheerders en nog niet zijn ingeruild bij de VREG of certificaten van PV-installaties met startdatum in 2012 ná inruiling bij de VREG (na retrobanding)? De vraag is dus wanneer de ‘vermenigvuldiging’ plaatsvindt van de certificaten die de netbeheerders opkochten van PV-installaties die in dienst genomen werden in 2012?⁴² Tellen zij in hun niet-vermenigvuldigde status mee voor de bankingdoelen of niet?

⁴² Art. 7.1.1. van het energiedecreet: De groenestroomcertificaten voor installaties die elektriciteit opwekken uit zonne-energie, met startdatum vanaf 1 januari 2012 tot 31 december 2012, en die tegen de minimumsteun zoals bepaald in artikel 7.1.6 zijn ingediend bij de netbeheerder, levert de netbeheerder in bij de VREG. De VREG kent in ruil een aantal groenestroomcertificaten toe aan de netbeheerder dat gelijk is aan het aantal ingeleverde certificaten, vermenigvuldigd met de minimumsteun die van toepassing was en gedeeld door de bandingdeler, vermeld in artikel 1.1.3, 13°/1, a). De groenestroomcertificaten die de netbeheerders inleveren bij de VREG worden niet beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het bepalen van Btot, vermeld in artikel 7.1.10. De groenestroomcertificaten die de netbeheerders ontvangen van de VREG, worden voor het bepalen van

- Wordt gekeken naar de resterende levensduur van de certificaten? De levensduur is weliswaar verlengd tot 10 jaar, maar zou in bepaalde gevallen wel een probleem kunnen vormen (bijvoorbeeld bij een verlengde duur van de banking).
- Wanneer, onder welke voorwaarden en tegen welke prijs mogen de netbeheerders **de niet te banken certificaten** terug verkopen? Het energiedecreet stelt enkel dat er controle wordt uitgeoefend op de aanbestedingsprocedure, waardoor er onduidelijkheid heerst over de aanvaardbare verkoop van de niet te banken certificaten. In het bijzonder bij omvangrijke resterende overschotten is het onduidelijk welke houding van de netbeheerders inzake de niet te banken certificaten wordt verwacht. Ook de implicaties voor de netto-kosten die later doorgerekend mogen worden in de tarieven, moeten dringend uitgeklaard worden door de Vlaamse regulator die voor de tarieven bevoegd zal worden.
- Hoe beïnvloedt banking het **solidariseringsmechanisme** tussen netbeheerders?
- **Wanneer** zal volgens Vlaanderen – als het bevoegd is voor de distributienettarifiering - het **verschil tussen de opkoopwaarde en de marktwaarde van de gebankte certificaten doorgerekend** kunnen worden in de nettatarieven: als de gebankte certificaten vrijkomen (bv. 2016) of al eerder? De CREG voorzag dat het verschil tussen de opkoopwaarde en de geschatte gemiddelde marktprijs onmiddellijk doorgerekend kan worden, los van de effectieve datum van verkoop.
- Hoe zal Vlaanderen de **garantiewaarde** van de certificaten garanderen?
- Wat is de rol van de **Raad van Bestuur van de VREG** in de advisering over de banking van certificaten? De nota aan de Vlareg vermeldt dat de Raad van Bestuur van de VREG om advies gevraagd zal worden over het aantal certificaten voor 1 juli 2014 en voor 1 juli 2015. Dat kan niet de bedoeling zijn en interfereert met de delegatiebevoegdheden van de Raad van Bestuur van de VREG.

3.4. Vermijd (mogelijkheden tot) strategisch gedrag

Alle marktactoren moeten gelijke en gelijktijdige toegang hebben tot informatie over de aanpak van de overschotten, zeker ook bij banking. Immers, partijen die sneller zicht hebben op de praktische implementatie van banking kunnen hierop anticiperen door strategisch gedrag en voordeel halen uit deze voorkennis. Controle hierop door de VREG is belangrijk om een negatieve impact op marktwerking te vermijden, maar impliceert wel een verhoogde systeemkost.

De toegang tot informatie is overigens cruciaal omdat de voorgestelde bankingregeling de certificaten systemen aanzienlijk **complex**, onzekerder en minder transparant maakt. Dat creëert extra mogelijkheden voor strategisch gedrag in het bijzonder voor degenen die zich in de finesses van het systeem kunnen verdiepen (voornamelijk grote spelers op de markt). Zo blijft het onzeker wanneer hoeveel gebankte certificaten terug zullen vrijkomen, wat zal de impact hiervan zijn op de vraag en de prijs van de certifica-

Btot, vermeld in artikel 7.1.10, voor 75 % beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het kalenderjaar waarin de netbeheerder ze verkoopt.

ten, etc. Deze onzekerheid wordt versterkt door onduidelijke procedures en criteria, die de beslissingen van de Vlaamse regering over banking onvoorspelbaar maken. Ook zouden de grote spelers op de certificatenmarkt met hun portefeuilles de bepalende factoren voor bankingbeslissingen kunnen beïnvloeden.

Referentielijst

SERV, Minaraad, Advies over hervorming groene stroom- en WKK-certificatensystemen (Besluit september 2012), 28 september 2012.

SERV, Minaraad, Advies over de overschotten op de groenestroom- en warmtekrachtkoppelingsmarkt, 2 maart 2012.

SERV, Minaraad, Advies Hernieuwbare Energie, 16/17 november 2011.

VREG (2012) De kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteitsdistributienetbeheerders in het Vlaamse Gewest in 2011. RAPP 2012-6.

VREG (2012) Marktrapport 2011.

VREG (2012) Het toezicht op de verkoop van certificaten door de distributienetbeheerders. RAPP 2012-8.

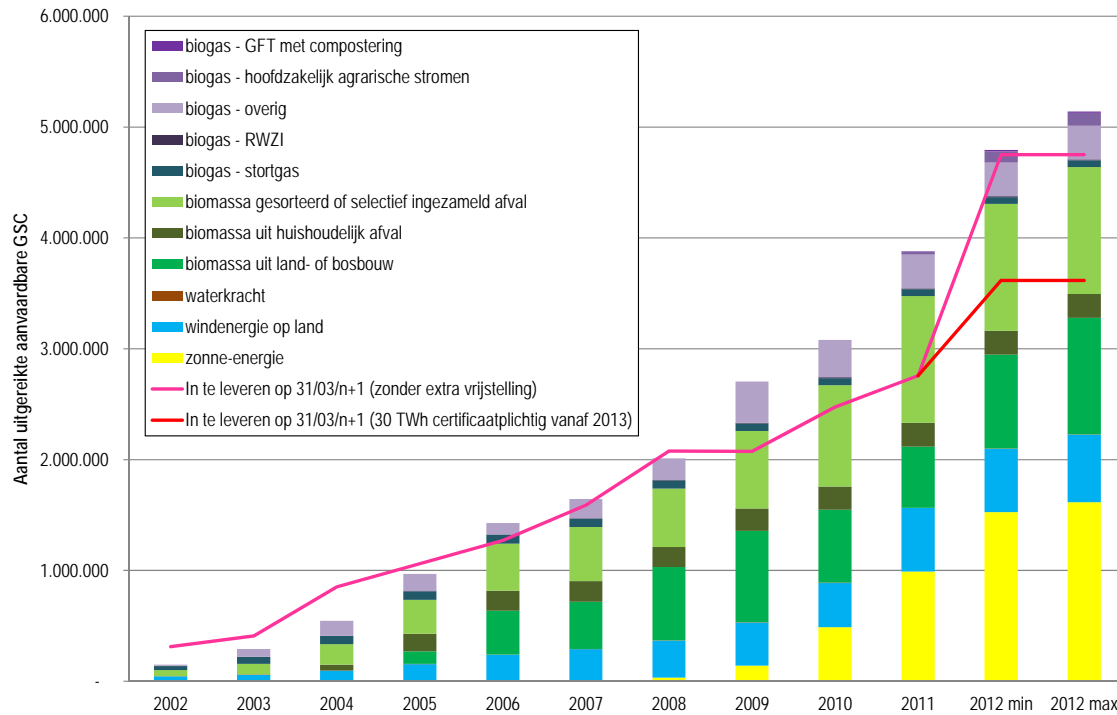
Annemie Bollen, Peter van Humbeeck en Annick Lamote. Energie voor een groene economie - boekdeel 2: Hernieuwbare energie: beleid en evaluatie. Gent, Academia Press, 2011, 347 pp.

Nationaal Actieplan Hernieuwbare Energie. België. November 2010.

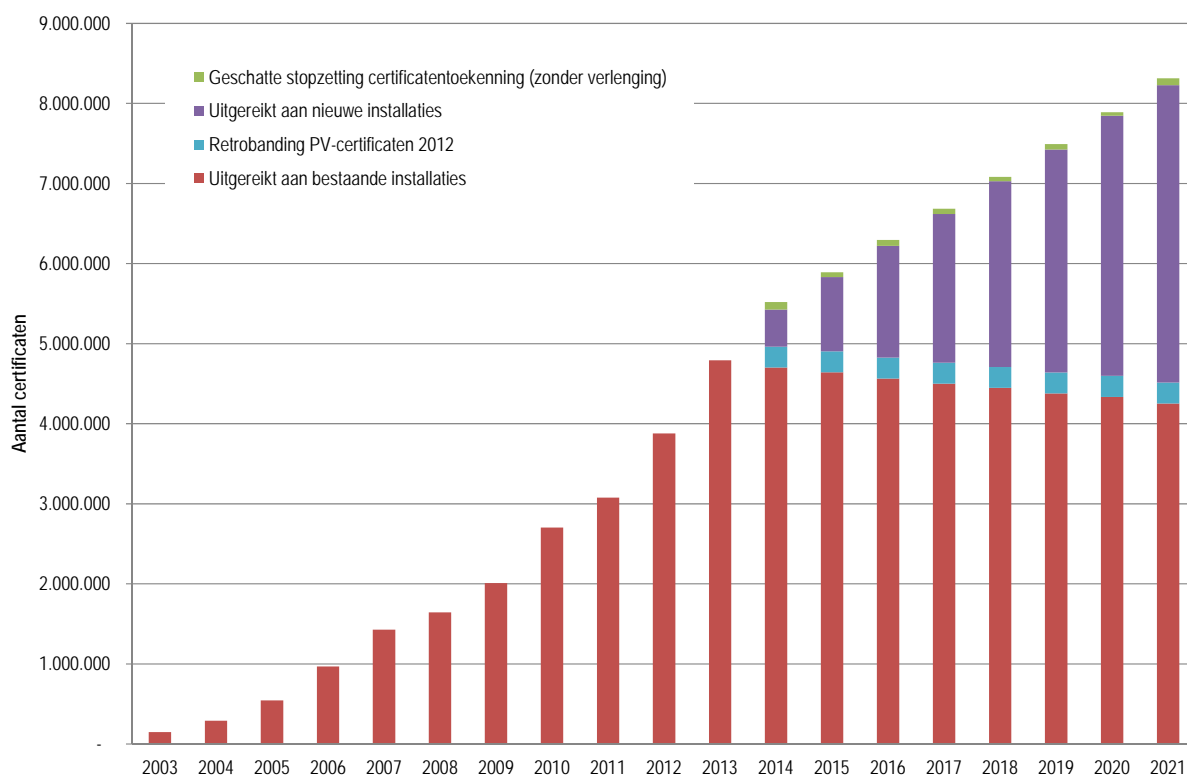
Bijlage 1: Overschotten

Toekenning van certificaten

Figuur 1: Aantal uitgereikte GSC ten opzichte van aantal in te leveren certificaten

Figuur 2: Verwachte toekenning van GSC in n-1 (jaar voor inlevering)⁴³

Huidige overschotten

Tabel 1: Huidige GSC-overschotten

	in te leveren op 31/03	beschikbaar op 31/3	Ingeleverd	Uitgereikt voor leveringsjaar voorafgaand aan quotum	quotum	Overschot	Certificaatplichtige leveringen
2003	313.192	199.203	115.132	150.042	0,8	84.071	39.149.000
2004	409.959	393.009	259.125	291.568	1,2	133.884	34.163.250
2005	850.960	800.798	650.610	545.971	2	150.188	42.548.000
2006	1.061.176	1.206.073	1.025.450	968.289	2,5	180.623	42.447.040
2007	1.269.650	1.587.945	1.268.311	1.428.362	3	319.634	42.321.667
2008	1.589.531	2.061.134	1.587.281	1.644.547	3,75	473.853	42.387.493
2009	2.077.894	2.540.586	2.073.043	2.010.500	4,9	467.543	42.406.000
2010	2.073.201	3.127.689	2.072.013	2.704.410	5,25	1.055.676	39.489.543
2011	2.474.430	4.093.577	2.474.121	3.078.068	6	1.619.456	41.240.500
2012	2.757.889	5.654.751	2.757.860	3.469.836	7	2.896.891	39.398.414

⁴³ De groenestroomcertificaten toegekend aan nieuwe installaties komen overeen met de verwachte jaarlijkse groei van (certificaatgerechtigde) groene stroomproductie verondersteld in scenario B in Figuur 8, Figuur 9 en Figuur 14.

Tabel 2: Huidige WKC-overschotten

	in te leveren op 31/03	beschikbaar op 31/3	Ingeleverd	Uitgereikt voor leveringsjaar voorafgaand aan quotum	quotum	Overschot
2006	575.209	316.293	246.196	226.149	1,19%	70.097
2007	1.032.004	601.964	566.191	459.582	2,16%	35.773
2008	1.392.594	1.242.698	1.039.399	1.134.177	2,96%	203.299
2009	1.750.076	2.634.501	1.749.410	2.149.405	3,73%	885.091
2010	1.889.821	4.145.756	1.889.705	3.330.378	4,39%	2.256.051
2011	2.252.388	6.789.681	2.252.394	4.513.887	4,90%	4.537.287
2012	3.327.789	9.366.744	3.327.789	4.273.353	7,60%	6.038.955

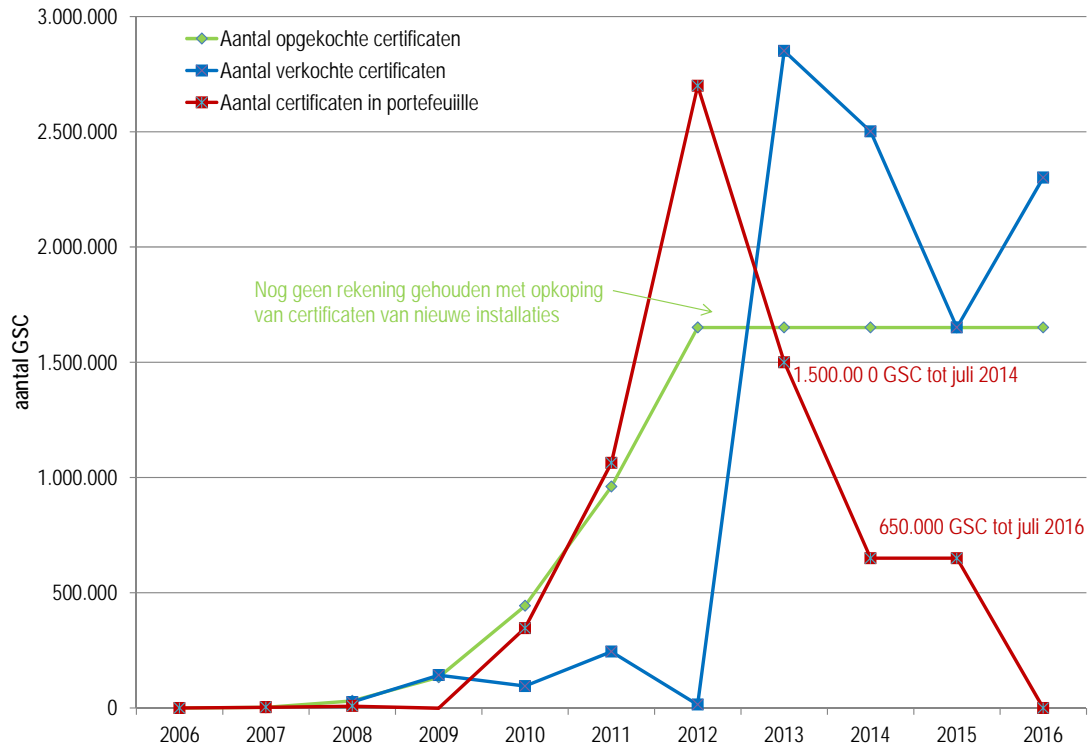
Tabel 3: GSC in portefeuille

	GSC in portefeuille		Te banken	Resterend overschot bij DBN
	17/07/2012	20/11/2012		
Agem	0	0		0
DNB BA	0	109		109
Gaselwest	347.795	519.203	257.708	261.495
GHA	0			0
Imea	41.426	58.593	30.696	27.897
Imewo	247.503	350.045	183.394	166.651
Inter-Energa	421.971	610.860	312.671	298.189
Intergem	213.554	302.363	158.238	144.125
Intermosane	1.452	2.017	1.076	941
Iveg	39.180	61.582	29.031	32.551
Iveka	255.946	385.042	189.650	195.392
Iverlek	225.140	321.412	166.824	154.588
PBE	75.332	101.831	55.819	46.012
Sibelgas	19.565	27.631	14.497	13.134
Infrac West	109.807	151.573	81.364	70.209
Elia (DNB)	25.179	39.094	18.657	20.437
Elia (TMB)	503	855	373	482
	2.024.353	2.932.210	1.499.998	1.432.212

Tabel 4: WKC in portefeuille

	WKC in portefeuille op		Te banken WKC	Resterend overschot
	17/7/2012	20/11/2012		
Agem	0			0
DNB BA	0			0
Gaselwest	102.675	163.943	72.491	91.452
GHA				0
Imea	53.735	86.143	37.938	48.205
Imewo	57.782	73.247	40.796	32.451
Inter-Energa	12.492	19.892	8.820	11.072
Intergem	41.468	94.869	29.277	65.592
Intermosane				0
Iveg	71.917	147.174	50.775	96.399
Iveka	394.850	525.435	278.775	246.660
Iverlek	137.051	218.384	96.762	121.622
PBE	0	4.000		4.000
Sibelgas	0			0
Infrac West	15.664	26.353	11.059	15.294
Elia (DNB)	450.843	577.069	318.307	258.762
Elia (TMB)	77.900	77.900	54.999	22.901
	1.416.377	2.014.409	999.999	1.014.410

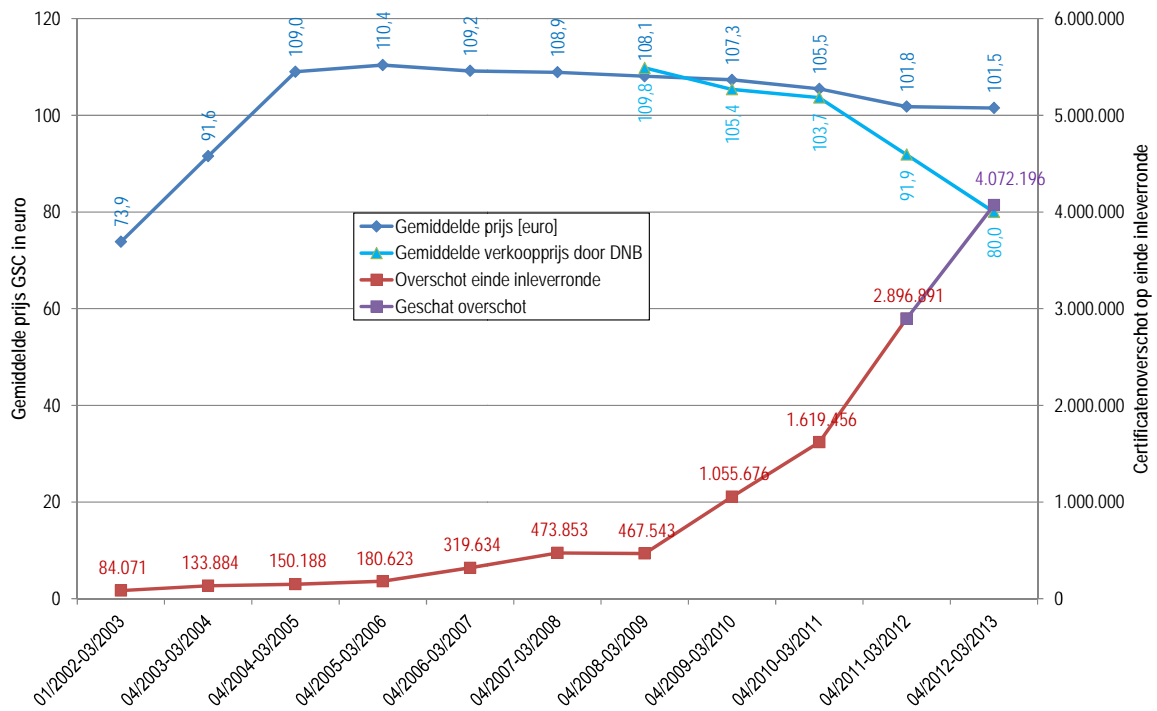
Figuur 3: Banking van GSC: GSC opgekocht, verkocht en in portefeuille bij DNB's⁴⁴

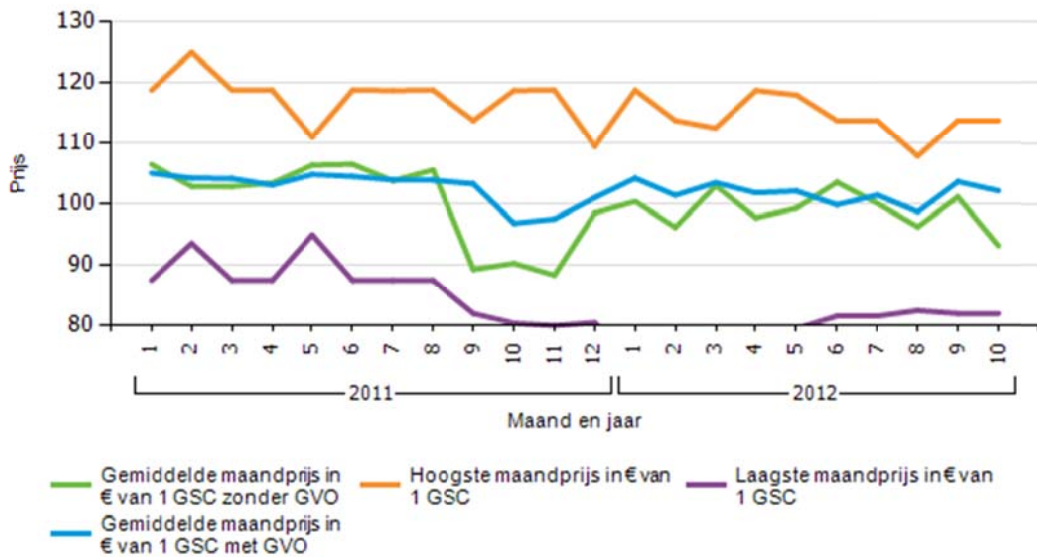
⁴⁴ Er werd in deze figuur verondersteld dat netbeheerders de certificaten die ze niet moeten banken, verkopen. In Figuur 21 werd daarentegen bij 'banking 2016' verondersteld dat netbeheerders al hun certificaten in portefeuille banken tot 2016, gezien de blijvende overschotten op de certificatenmarkten.

Gevolgen van de overschotten

Figuur 4: Prijs GSC en overschotten (met schatting overschotten 31/3/2013)⁴⁵

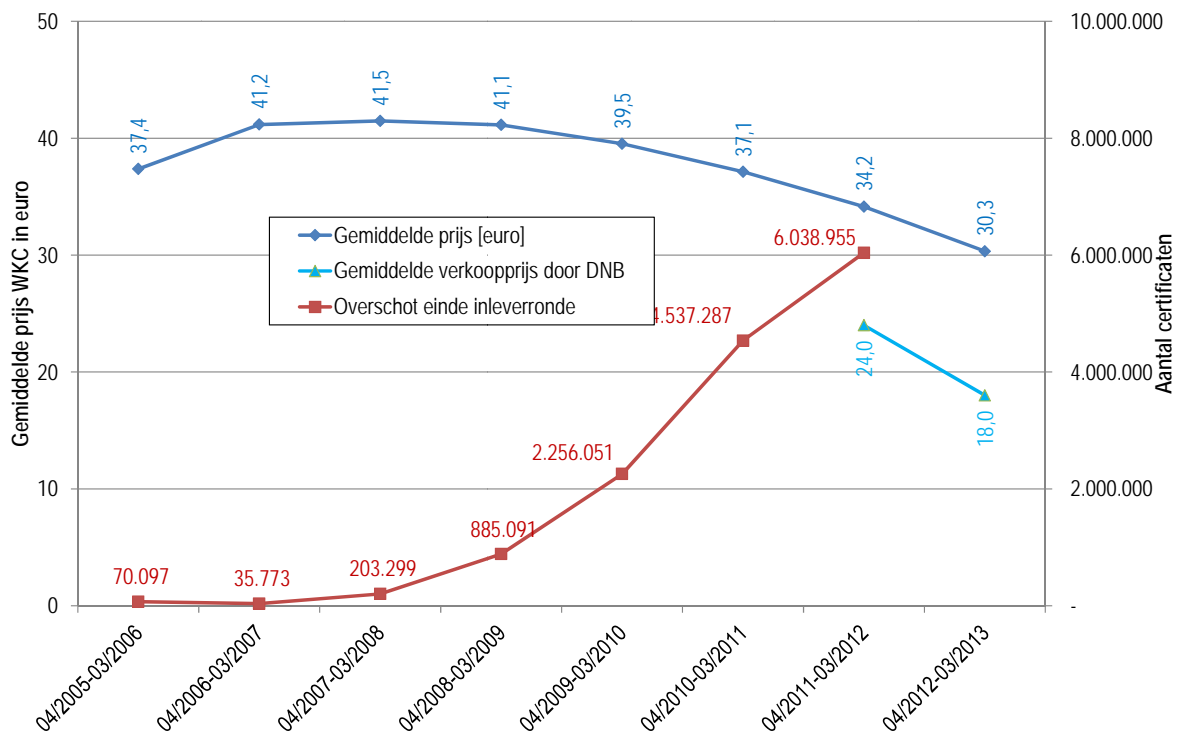
Figuur 5: Prijs van een GSC (laagste prijs als indicatie van nieuwe contracten)⁴⁶

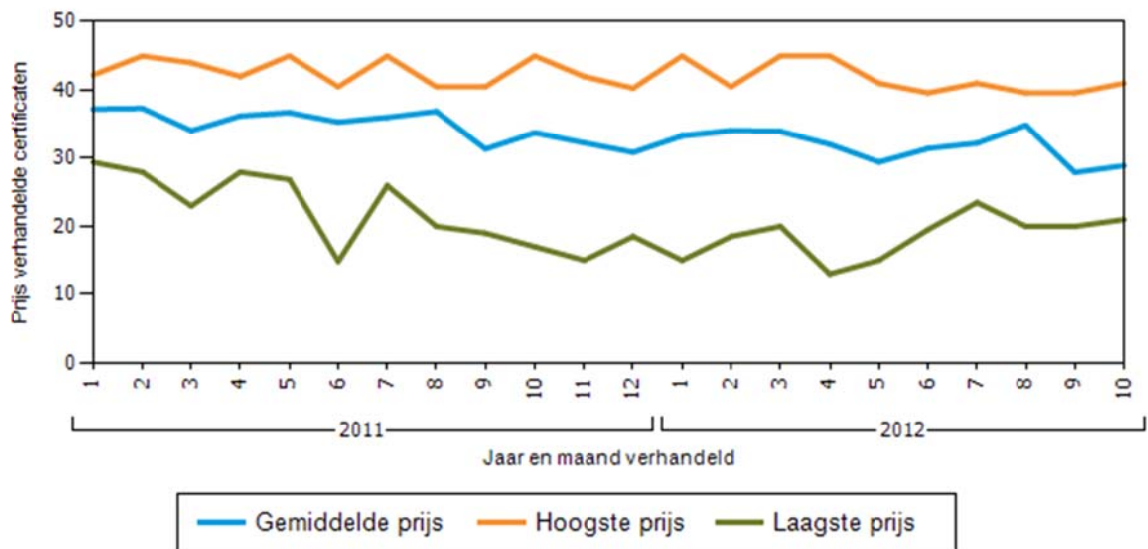
⁴⁵ VREG-statistieken en inschatting SERV-secretariaat

⁴⁶ VREG-statistieken, 7 november 2012.

Figuur 6: Prijs WKC en overschotten⁴⁷

Figuur 7: Prijs van een WKC (laagste prijs als indicatie van nieuwe contracten)⁴⁸

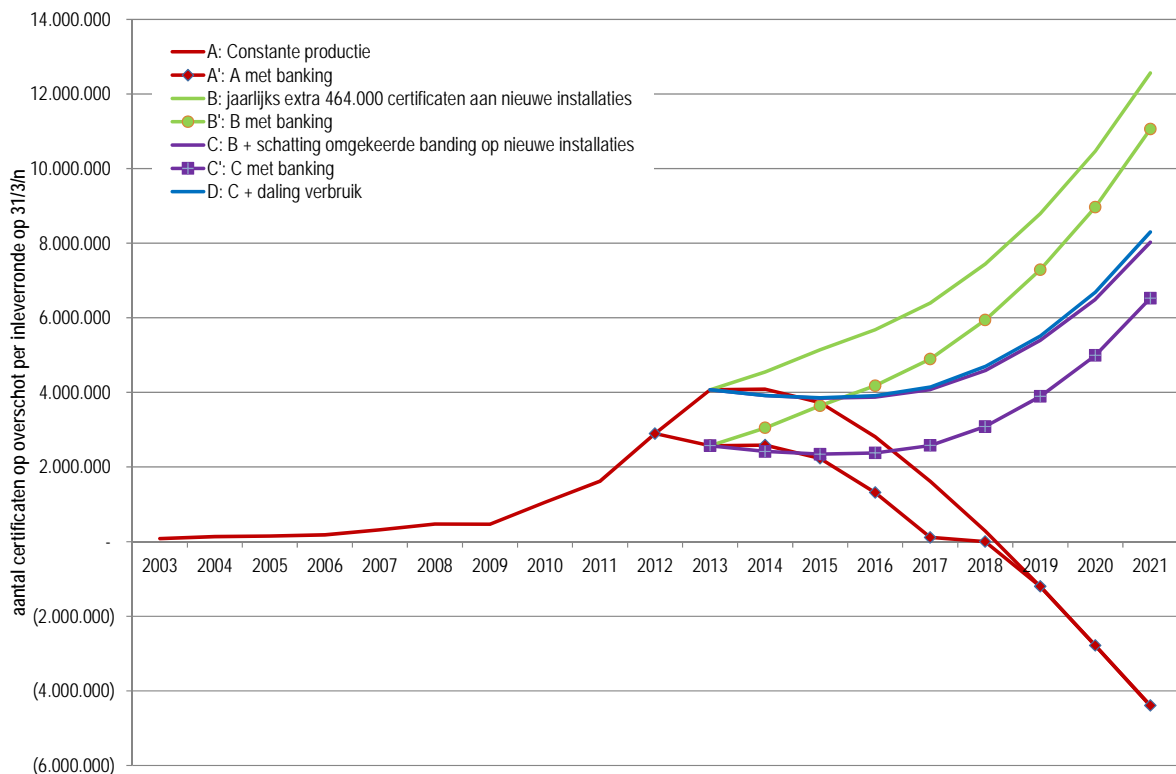

⁴⁷ VREG-statistieken

⁴⁸ VREG-statistieken, 7 november 2012.

Schatting van de overschotten

Figuur 8: Verwachte GSC-overschotten in diverse scenario's⁴⁹

De schatting van de overschotten vertrekt van 4 scenario's:

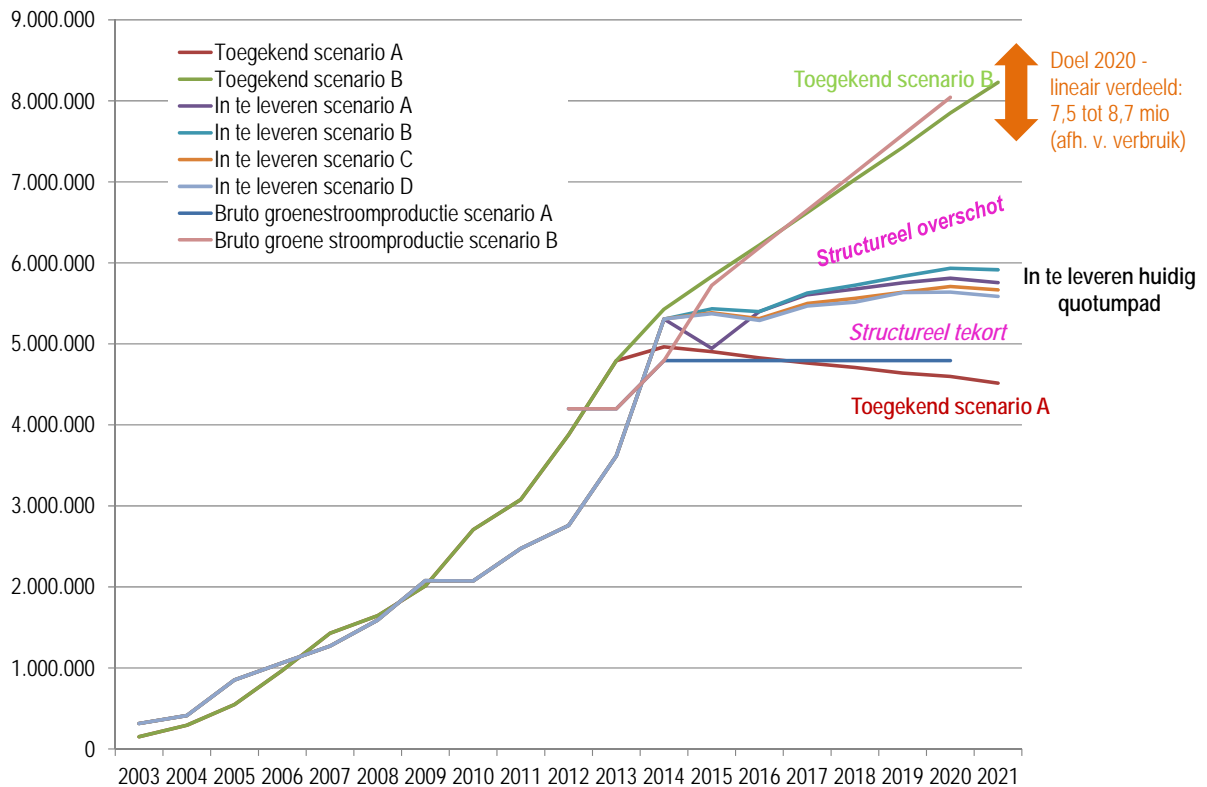
- Scenario A veronderstelt dat de groene stroomproductie vanaf 2012 constant blijft.
- Scenario A' is scenario A met banking volgens het voorliggend voorstel.
- Scenario B vertrekt van jaarlijkse toekenning van 464.000 extra certificaten aan nieuwe installaties. Dit bedrag komt overeen met de gemiddelde groei van de toegekende groenestroominstallaties de afgelopen 10 jaar.
- Scenario B' is scenario B met banking.
- Scenario C is scenario B met een inschatting van de omgekeerde banding op nieuwe installaties.
- Scenario C' is scenario C met banking.
- Scenario D is scenario C met een geleidelijke daling van het verbruik tot 14% lager dan in 2021 ten opzichte van 2012.

⁴⁹ Scenario A voorziet een constante groenestroomproductie op het niveau van 2012, hetgeen weinig realistisch is. Scenario B, C en D laten ongeveer toe om de Belgische groenestroomdoelstelling in het nationaal actieplan lineair naar Vlaanderen te vertalen (cf. Figuur 14).

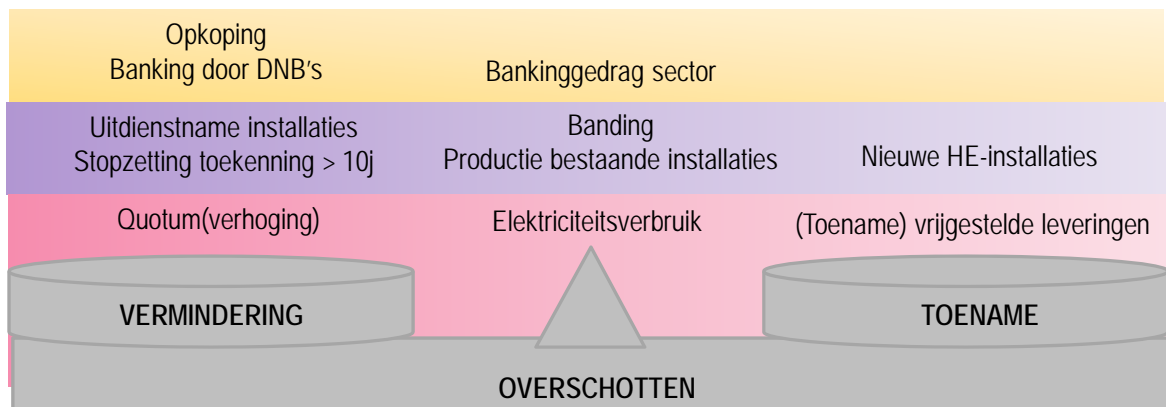
Er werd verondersteld dat de banking verlengd wordt totdat de overschotten op de markt verdwenen zijn. De vooropgestelde timing van de vrijgave van gebankte certificaten kan dus niet gerespecteerd worden.

De verhouding van deze scenario's A en B ten opzichte van het huidige quotumpad is weergegeven in Figuur 9. De verhouding van het ambitieniveau van deze scenario's ten opzichte van de lineaire verdeling van de Europese doelstellingen voor België over de gewesten is weergegeven in Figuur 14.

Figuur 9: Structureel overschot of tekort op certificatenmarkt (zonder rekening te houden met bestaande overschotten)

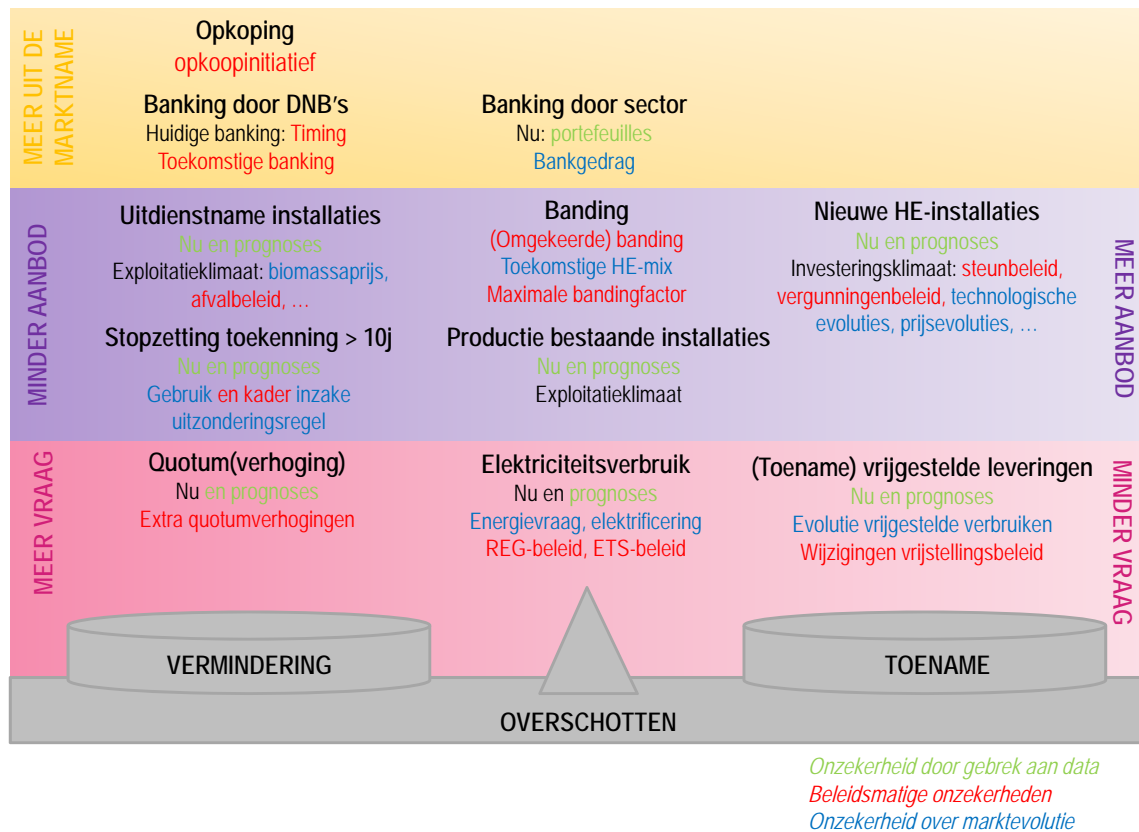

Figuur 10: Overzicht van de factoren die de certificatenoverschotten beïnvloeden

*Evenwichtsmechanismen
Beïnvloedt aanbod certificaten
Beïnvloedt vraag naar certificaten*

Figuur 11: Factoren die de certificatenoverschotten bepalen

Sommige van de vermelde factoren zijn afhankelijk van marktevoluties (bv. de evolutie van elektriciteitsverbruik bepaalt de vraag naar certificaten), andere van beleidskeuzes (bv. de hoogte van de bandingfactoren (onrendabele top) bepaalt het aanbod van certificaten).

Kader 2: Factoren die de overschotten beïnvloeden

FACTOREN DIE HET OVERSCHOT KUNNEN VERKLEINEN

Quotumverhoging: Het is **onduidelijk** of er nog quotumverhogingen zullen komen. Het **Vlaams Parlement** kan het quotum verhogen door het energiedecreet aan te passen. De **Vlaamse regering** kan het quotum verhogen.

- als er een grote hernieuwbare productie-installatie (>20 MW) bijkomt⁵⁰.
- als uit VEA-evaluatie blijkt dat
 - o1° het aantal beschikbare certificaten minder dan 105 % of meer dan 125 % bedraagt van het aantal voor te leggen certificaten;
 - o2° de verhouding tussen het aantal toegekende voor de certificatenverplichting aanvaardbare certificaten en de totale bruto geproduceerde groene stroom meer dan 5 % afwijkt van de verhouding bij de vorige evaluatie;
 - o3° de werkelijke productie per hernieuwbare energiebron meer dan 10 % afwijkt van de subdoelstellingen per hernieuwbare energiebron, vermeld in § 2. In dat geval wordt tevens geëvalueerd welke de oorzaken zijn van die afwijkingen en worden remediërende maatregelen of bijsturing van de subdoelstellingen voorgesteld. »;

Uitdienstname van installaties of stopzetting van certificaten toekenning aan installaties die ouder

⁵⁰ Art. 7.1.10 van het energiedecreet.

dan 10 jaar zijn

- De VREG zou kunnen inschatten hoeveel certificaten minder zullen worden toegekend doordat alle GS-installaties met uitzondering van PV-installaties en GFT-vergistingsinstallaties met nacompostering die ouder zijn dan 10 jaar⁵¹ in principe geen certificaten meer zullen ontvangen, tenzij zij een verlenging vragen van de toekenning. In 2013 zullen 19 installaties 10 jaar certificaten toegekend gekregen hebben (in dienstname in 2002). Onzeker is hoeveel installaties daarvan een verlenging van de certificaten toekenning zullen vragen en verkrijgen. Op dit moment zou er slechts voor één installaties zo'n procedure lopen.
- De uitdienstname van installaties is moeilijk voorspelbaar, maar lijkt vooral voor biomassa- en biogasinstallaties een risico omwille van hoger wordende exploitatiekosten.

FACTOREN DIE WELLICHT HET Overschot VERGROTEN

Vrijgestelde leveringen nemen door de decreetsaanpassing van juli 2012 sterk toe. Hieronder wordt gemotiveerd waarom de raden inschatten dat de vrijgestelde leveringen stijgen van 3 TWh naar 10 à 12 TWh. Daardoor zullen de certificaatplichtige leveringen wellicht ongeveer 30 TWh bedragen. Naar verluidt zouden door de wijzigingen 4000 bedrijven in plaats van de huidige 190 bedrijven voor een vrijstelling op de certificatenplicht in aanmerking komen.

Certificatentoekenning aan nieuwe installaties: Om dit te kunnen inschatten zijn data nodig over op stapel staande projecten. Hierover konden geen gegevens worden teruggevonden.

Retrobanding voor PV-certificaten van installaties met startdatum tussen 1 januari 2012 en 1 augustus 2012. Om de doorrekening van de certificaten toegekend aan deze installaties uit de nettarieven te houden, moeten de netbeheerders deze certificaten tegen een verhoogd of verlaagd aantal certificaten inruilen (retrobanding), al naar gelang de verhouding tussen de minimumsteun en de bandingdeler (97 euro).

Hierdoor stijgt wellicht het aantal beschikbare certificaten. Ook Btot wijzigt door retrobanding, al wordt maar 75% daarvan als aanvaardbaar gemerkt voor de berekening van Btot⁵².

Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2012 tot en met 31 maart 2012 zullen de certificaten steeds ingeruild kunnen worden tegen 2,6 certificaat (minimumprijs: 250 euro; gedeeld door bandingdeler 97), voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 april 2012 tot en met 30 juni 2012 tegen 2,4 certificaten (230 euro), voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 juli 2012 tot en met 31 juli 2012 tegen 2,4 certificaten (210 euro), voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 augustus 2012 tot en met 31 december 2012 tegen 0,9 certificaat (minimumprijs: 90 euro).

De raden hebben gegevens opgevraagd bij VREG over aantal PV-installaties en hun vermogen in de diverse categorieën met minimumsteun, maar heeft die niet ontvangen. Daarom werd verondersteld dat 1/3 van de installaties in gebruik genomen voor eind juni 2012 250 als geldende minimumsteun heeft, 1/3 230 euro en 1/3 210. Installaties groter dan 250 kW werden apart uit de inventarisatie gehaald omdat voor deze installaties slechts 90 euro minimumsteun geldt.

⁵¹ Art. 7.1.6. van het energiedecreet verwijst naar de *inwerkingtreding* van de installaties. Die datum van inwerkingtreding kan verschillende jaren afwijkingen van de datum van de eerste toekenning van certificaten, terwijl die laatste vooral relevant lijkt om uit te maken of een installatie in aanmerking komt voor een verlenging van de toekenningsperiode van certificaten. De raden rekenen daarom met de datum van de eerste toekenning van certificaten.

⁵² Art. 7.1.1. van het energiedecreet: De groenestroomcertificaten voor installaties die elektriciteit opwekken uit zonne-energie, met startdatum vanaf 1 januari 2012 tot 31 december 2012, en die tegen de minimumsteun zoals bepaald in artikel 7.1.6 zijn ingediend bij de netbeheerder, levert de netbeheerder in bij de VREG. De VREG kent in ruil een aantal groenestroomcertificaten toe aan de netbeheerder dat gelijk is aan het aantal ingeleverde certificaten, vermenigvuldigd met de minimumsteun die van toepassing was en gedeeld door de bandingdeler, vermeld in artikel 1.1.3, 13°/1, a).

De groenestroomcertificaten die de netbeheerders inleveren bij de VREG worden niet beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het bepalen van Btot, vermeld in artikel 7.1.10. De groenestroomcertificaten die de netbeheerders ontvangen van de VREG, worden voor het bepalen van Btot, vermeld in artikel 7.1.10, voor 75 % beschouwd als toegekende en aanvaardbare groenestroomcertificaten voor het kalenderjaar waarin de netbeheerder ze verkoopt.

FACTOREN WAARVAN HET EFFECT OP HET OVERSCHOT ONDUIDELIJK IS

Elektriciteitsverbruik: Dat daalt wellicht: De toenemende zelfproductie (bv. PV) drukt de leveringen van elektriciteit op het distributienet in de eerste drie kwartalen van 2012 naar beneden ten opzichte van 2011. Of de totale leveringen in 2012 lager zullen zijn dan in 2011 hangt af van de situatie in de komende maanden.

	Leveringen DNB België eerste 9 maanden (GWh) ⁵³
2009	40.670
2010	41.531
2011	40.464
2012	39.955

Productie bestaande installaties: Hierover zijn geen wijzigingen bekend. Met uitzondering van de verwachte stopzetting van de toekenning van certificaten werd deze productie constant gehouden.

Banding: het is op dit moment onduidelijk hoe groot het effect van banding zal zijn. Naar verluidt zou het effect vooralsnog beperkt zijn omdat banding alleen toegepast wordt op nieuwe installaties en omdat banding (minder dan 1 certificaat per MWh) en omgekeerde banding (meer dan 1 certificaat per MWh) elkaar kunnen compenseren. Een goede inschatting van het bandingseffect vereist goede prognoses over de nieuwe investeringen en hun bandingratio's. Die zijn vooralsnog niet voorhanden.

Gegevens 20/11/2012: bezorgd door VREG, nog niet door VREG gepubliceerd

Schatting vrijgestelde leveringen

De volgende leveringen worden volgens art. 7.1.10 §3 van het energiedecreet zoals gewijzigd op 13 juli 2012 vrijgesteld van de certificatenplicht:

- 40 % van deze afnameschijf tussen 1 000 MWh en 20 000 MWh voor bedrijfsvestigingen waarvan de hoofdactiviteit behoort tot NACE-BEL 2008 code 05 tot en met 33 (industrie en winning van delfstoffen);
- 75% van de afnameschijf tussen 20 000 MWh en 100 000 MWh;
- 80% van de afnameschijf tussen 100 000 MWh en 250 000 MWh;
- 98% voor de afnameschijf boven 250 000 MWh.

Tabel 5: Leveringen per afnameschijf⁵⁴

	Leveringen in deze schijf	Afnemers in deze schijf
1-20 GWh	?	?
20-100 GWh	2656 GWh	142
100-250 GWh	965 GWh	18
> 250 GWh	3487 GWh	10

De inschatting van de 40% korting is het moeilijkst omdat

- er geen verbruiksgegevens zijn volgens met NACE-BEL-codes
- de indeling van NACE-BEL-codes in feite bedoeld zijn voor statistische doelen en niet om hieraan rechten te ontlenuen⁵⁵.

⁵³ Synergrid, Statistieken Oktober 2012.

⁵⁴ VREG, Mail aan het SERV-secretariaat van 14 juni 2012.

⁵⁵ 'De toekenning van een activiteitscode door de RSZ verschaft geen rechten noch verplichtingen aan de ondernemingen. Indien derden, hetzij privé-organisaties, hetzij overheden voor de bepaling van het toepassingsveld van hun reglementeringen gebruik maken van activiteitsomschrijvingen, is dit onder hun verantwoordelijkheid en zij kunnen zich hiervoor niet louter beroepen op de door de RSZ toege-

Kader 3: Nacebel codes 05 tot en met 33

05 Visserij, visteelt en diensten in verband met de visserij en de visteelt
 10 Winning van steenkool, bruinkool en turf
 11 Winning van aardolie en aardgas, diensten in verband met de aardolie- en aardgaswinning
 12 Winning van uranium- en thoriumerts
 13 Winning van metaalerts
 14 Overige winning van delfstoffen
 15 Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken
 16 Vervaardiging van tabaksproducten
 17 Vervaardiging van textiel
 18 Vervaardiging van kleding en bontnijverheid
 19 Leernijverheid en vervaardiging van schoeisel
 20 Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en vlechtwerk
 21 Vervaardiging van pulp, papier en papierwaren
 22 Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media
 23 Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen
 24 Vervaardiging van chemische producten
 25 Vervaardiging van producten van rubber en kunststof
 26 Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten
 27 Vervaardiging van metalen in primaire vorm
 28 Vervaardiging van producten van metaal
 29 Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen
 30 Vervaardiging van kantoormachines en computers
 31 Vervaardiging van elektrische machines en apparaten
 32 Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparatuur
 33 Vervaardiging van medische apparatuur en instrumenten, van precisie- en optische instrumenten en van uurwerken

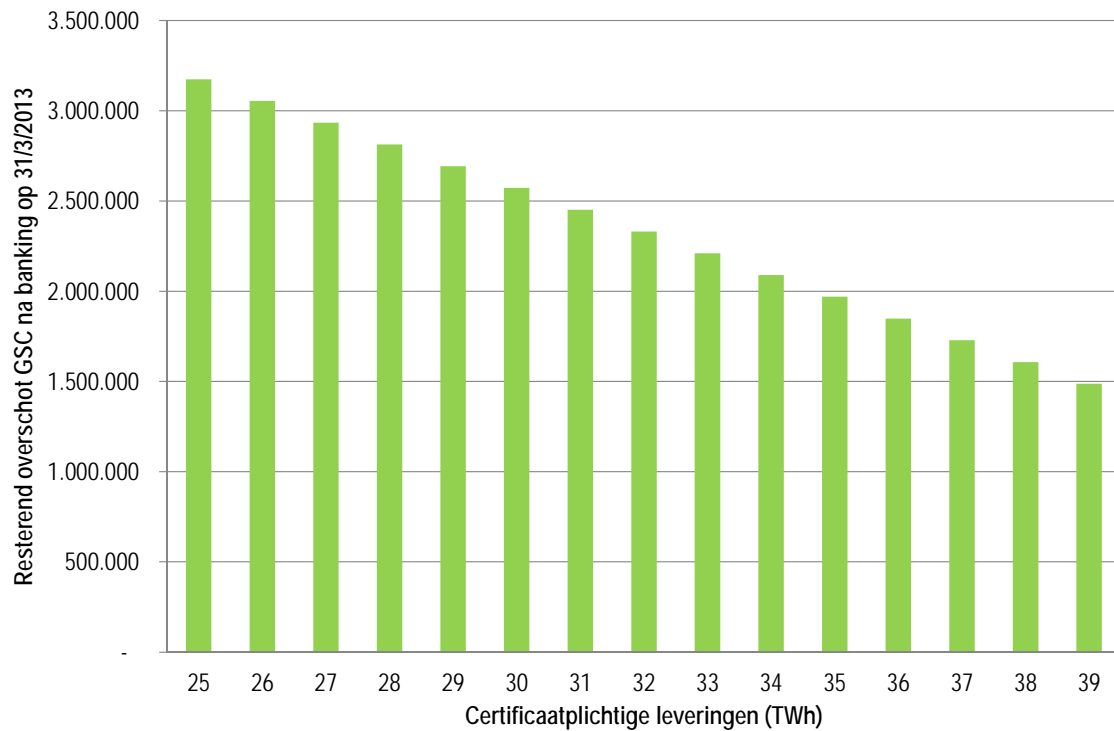
Tabel 6: Vrijgestelde leveringen (schatting)⁵⁶

	Inschatting op basis van cijfers VREG 14 juni 2012				Inschatting met correctie lagere schijven			
	Vrijgestelde schijf per bedrijf	Gecumuleerd verbruik GWh	Aantal bedrijven	Vrijgestelde GWh	Gecumuleerd verbruik GWh	Aantal bedrijven	Vrijgestelde GWh	
Bedrijven met verbruik tussen 1-20 GWh	40%	4.000	2.000	1.600	8.925	4.000	3.570	
Bedrijven met verbruik tussen 20-100 GWh	40%	19	2.698	142	1.079	142	1.079	
	75%	2.656	142	1.992	2.656	142	1.992	
Bedrijven met verbruik tussen 100-250 GWh	40%	19	342	18	137	18	137	
	75%	80	1.440	18	1.080	18	1.080	
	80%	965	18	772	965	18	772	
Bedrijven met verbruik > 250 GWh	40%	19	200	10	80	10	76	
	75%	80	800	10	600	10	600	
	80%	150	1.500	10	1.200	10	1.200	
	98%	3.487	10	3.417	3.487	10	3.417	
Totaal				11.957			13.923	

kende codes.' https://www.socialsecurity.be/instructions/nl/instructions/informative_page/dmfa/2012-02/content/fill_in_dmfa/dmfa_fillinrules/statisticalinformation/nacebelcodes-nl.html

⁵⁶ Door de ruime omschrijving van de nacebelcodes en (wellicht) de mogelijkheid om nieuwe nacebelcodes aan te vragen, gaan de raden ervan uit dat alle afnemers in de verbruiksschijven boven 20 GWh ook van de vrijstelling in de schijf tot 20 GWh gebruik kunnen maken. Voor de berekening van de certificaatplichtige leveringen werden de vrijgestelde leveringen afgetrokken van de totale leveringen: 42 TWh.

Figuur 12: Geschat GSC-overschot op 31/3/2013 na banking (naar gelang schatting van certificaatplichtige leveringen)⁵⁷

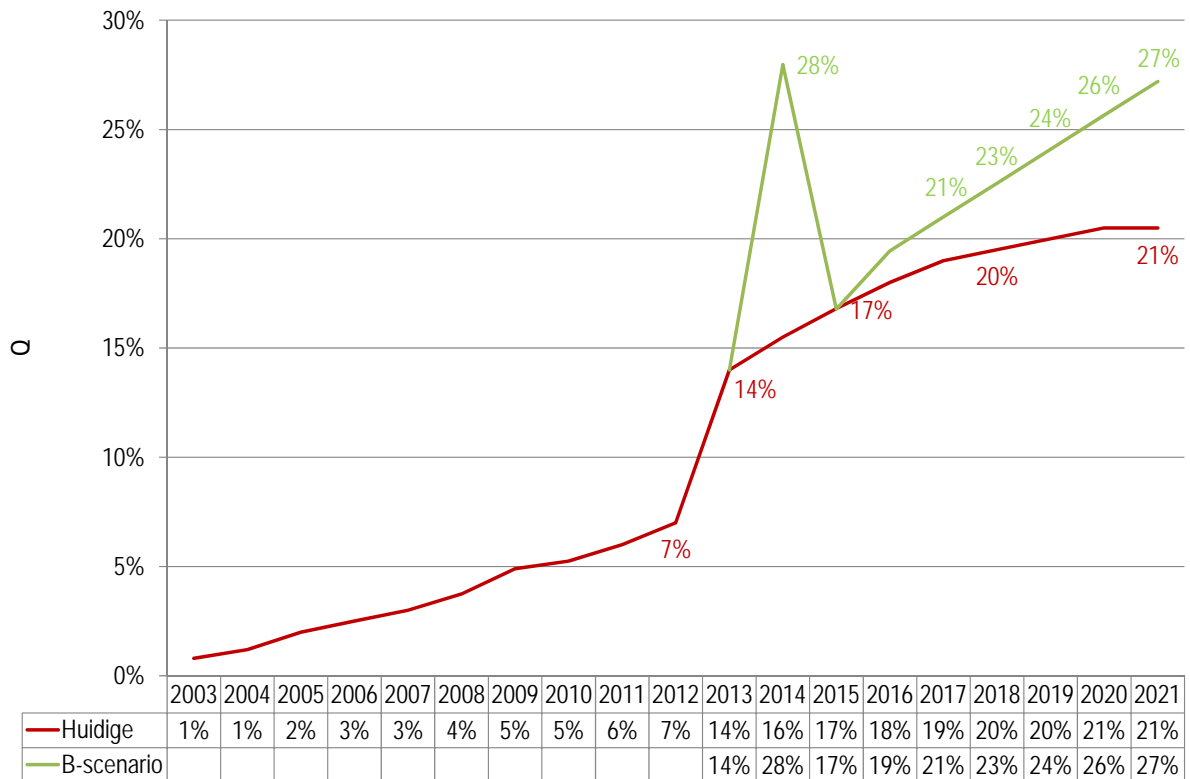

⁵⁷ Huidige certificaatplichtige leveringen bedragen iets meer dan 39 TWh. Bij ongewijzigde certificaatplichtige leveringen zouden er na banking van 1,5 mio GSC ongeveer 1,5 mio certificaten op overschot zijn bij de volgende inleverronde in maart 2013.

De raden gaan er echter op basis van de beschikbare gegevens van uit dat de certificaatplichtige leveringen tussen 28 TWh en 30 TWh zullen bedragen. In dat geval zullen er na banking meer dan 2,5 mio GSC op overschot zijn bij de volgende inleverronde (zie staafjes in de figuur).

Schatting quotumaanpassing

Figuur 13: Quotumaanpassing bij aanpak overschot en realisatie doelen (zonder banking – B-scenario)⁵⁸

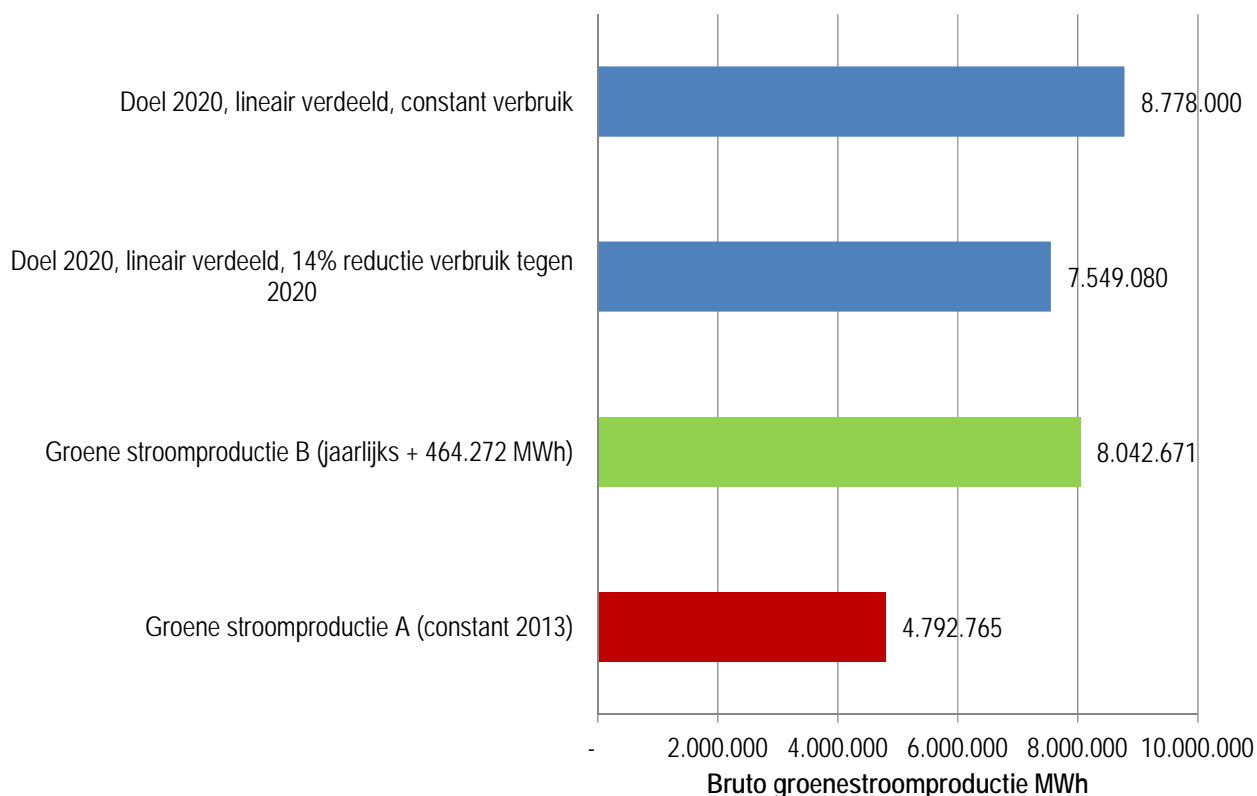
⁵⁸ De quotumaanpassingen werden berekend op basis van de beschikbare informatie eind november 2012. Hierbij werd rekening gehouden met het feit dat de groene stroomproductie die na tien jaar niet (langer) door het certificatenstelsel ondersteund wordt (door stopzetting van de toekenning van certificaten). De berekening van de quotumaanpassing tracht de bestaande overschotten direct uit de markt te nemen (dus geen spreiding) en de opbouw van nieuwe overschotten te vermijden.

De rode lijn geeft de huidige quotumpercentages weer zoals die gelden voor de verschillende inleverondes op 31 maart. De groene lijn schat in hoe de quotumpercentages moeten evolueren indien men de overschotten onmiddellijk wil oplossen en indien men het B-scenario wil realiseren (cf. supra).

Er werd uitgegaan van 30 TWh certificaatplichtige leveringen. Het B-scenario geeft een lichte onderrealisatie van de doelstelling inzake groene stroom die afgeleid wordt uit de lineaire verdeling van de nationale doelstelling inzake groene stroom voor 2020 zoals die opgenomen is in het Nationaal Actieplan Hernieuwbare Energie, tenzij het elektriciteitsverbruik met 14% zou dalen (cf. Figuur 14).

De quotumverhoging naar 28% op 31/3/2014 zou de huidige overschotten in één keer uit de markt kunnen nemen.

Figuur 14: Ambitieniveau van diverse scenario's ten opzichte van de doelstelling⁵⁹

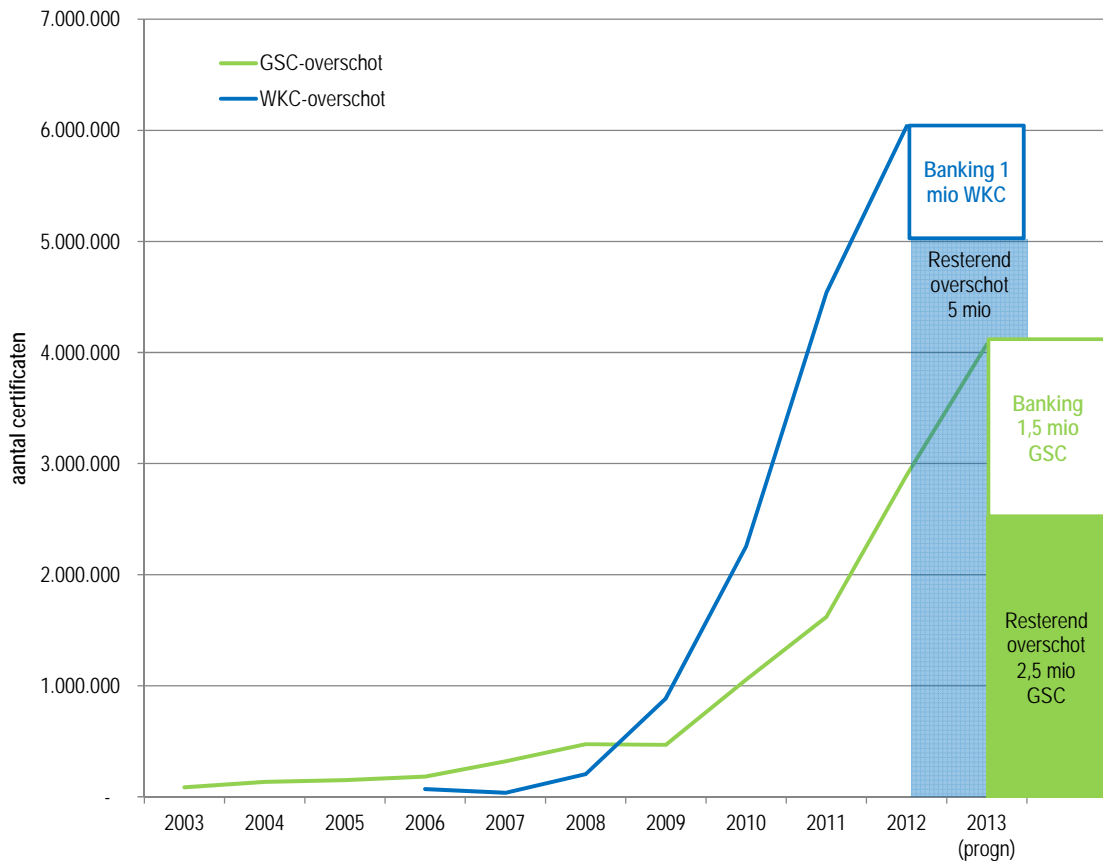
⁵⁹ Er werd uitgegaan van de lineaire verdeling over de gewesten van de indicatieve groene stroomdoelstelling opgenomen in het Belgisch Nationaal Actieplan Hernieuwbare Energie met het oog op de realisatie van de 13% hernieuwbare energiedoelstelling in België in 2020.

Hoeveel absolute groene stroomproductie deze relatieve doelstelling vertegenwoordigt, hangt af van het elektriciteitsverbruik. Er werd gerekend met twee scenario's: één met een constant verbruik en één met een reductie van het verbruik met 14% in 2020 ten opzichte van 2012. Scenario A veronderstelt dat er geen nieuwe installaties bijkomen, terwijl scenario B uitgaat van jaarlijkse groei (cf. scenario's gebruikt in Figuur 8 en Figuur 9).

Bijlage 2: Banking

Gebankte hoeveelheid

Figuur 15: Banking van GSC en WKC in verhouding tot overschotten⁶⁰

Bankingkosten

Kader 4: Overzicht van de bankingkosten

- De **bankingrente** omvat de prefinancieringskosten voor de verkoopwaarde van de gebankte certificaten. Die zouden 7 à 10 mio euro bedragen voor GSC en WKC samen, gecumuleerd over de voorziene bankingtermijn. De bankingrente kan wel hoger liggen als er meer certificaten worden gebankt of als certificaten langer dan verwacht worden gebankt (bijvoorbeeld omdat de overschotproblematiek in 2016 wellicht niet voldoende opgelost zal zijn). Ook zou de reële bankingrente hoger kunnen liggen dan nu wordt aangenomen, gezien de huidige lage rente en gezien de onzekerheid over de tegemoetkoming uit de Vlaamse begroting en over die mogelijke kostendoorrekening in de tarieven in de toekomstige tariefperiode die onder de Vlaamse bevoegdheden zal vallen.
- De **garantiekosten** vergoeden de netbeheerder ingeval de verkoopwaarde van de certificaten na afloop van de bankingperiode lager zou zijn dan de garantiewaarde. Deze garantiekosten kunnen de kosten voor de Vlaamse overheid doen stijgen tot 30 mio euro als de marktprijzen op het einde van de tariefperiode erg laag zouden zijn, wat het geval zal zijn als men de overschotten niet volledig en structureel beperkt.

⁶⁰ Overschot op het einde van de inleverronde bij 30 TWh certificaatplichtige leveringen.

- De **administratieve en beheerskosten** van de bankingregeling kunnen oplopen, zowel bij de VREG, bij de netbeheerders als bij de andere actoren op de certificatenmarkt. De VREG zal inspanningen moeten doen om de te vergoeden bankingrente vast te stellen en te controleren⁶¹, om de certificatenmarkt en de overschotten continu op te volgen, om strategisch of marktversturend gedrag op te sporen, om de verkoop van certificaten door de netbeheerders conform de bankingverdeling tussen de netbeheerders op te volgen, ... De netbeheerders zullen aanvragen moeten indienen die de bankingrente bewijzen, hun bankingportefeuille moeten kiezen, ... Zij zullen hiermee ook rekening moeten houden bij hun tariefvoorstellen. De verschillende netbeheerders moeten bij elke vrijgave van gebankte certificaten elk voor hun aandeel in de overschotportefeuille een deel certificaten vrijgeven. Voor sommige spelers kan het gaan over zeer beperkte vrijgaves met telkens een vaste administratieve last van de verkoopprocedure.
- Indien Vlaanderen er bij de regionalisering van de tariefbevoegdheden voor zou kiezen de doorrekening van de kosten van de certificaten te koppelen aan de reële verkoopwaarde van de certificaten, zou banking ertoe kunnen leiden dat het **verschil tussen de opkoopkosten van de certificaten (minimumprijs) en de reële verkoopwaarde** ook gebankt en dus **geprefinancierd** moet worden. Het is overigens onduidelijk wat de rente hiervoor zou zijn.

De **bankingrente** slaat op de **prefinancieringskosten** voor de verkoopwaarde van de certificaten die gebankt worden. Het gaan om maatschappelijke kosten die ruim **6 mio euro** bedragen voor GSC gecumuleerd over 4 jaren en **1,5 mio euro** voor WKC⁶². Per jaar zou dit in de eerste jaren 2,2 mio euro betekenen voor de banking van GSC's en 0,5 mio per jaar voor de banking van WKC's⁶³. Hierbij moet opgemerkt worden dat ook opkoping van certificaten met financiering via de nettarieven prefinancieringskosten kan genereren, met name als de nettarieven niet onmiddellijk (voldoende) kunnen stijgen, bijvoorbeeld door de bevrozing van de nettarieven⁶⁴.

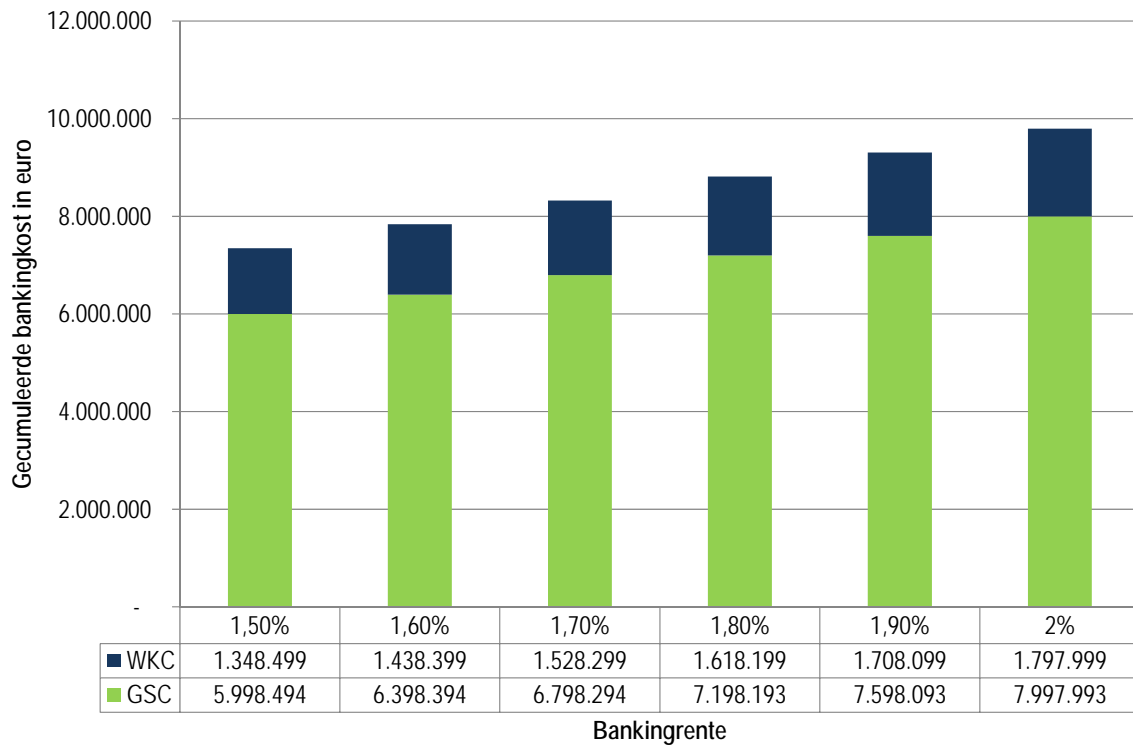
⁶¹ Dit zou bemoeilijkt kunnen worden wanneer deze kosten niet afzonderlijk gefinancierd worden maar samen met andere (bijv. meer algemene) financieringsnoden.

⁶² Gerekend aan een prefinancieringsrente van 1,6%, waartegen ook de Vlaamse regering in haar nota lijkt te rekenen. Deze prefinancieringskosten zou bij een rente van 2% kunnen oplopen tot 8 mio euro voor GSC. Ter vergelijking: het voorgestelde ondersteuningssysteem voor groene warmte voorzag een (jaarlijks) budget van 7 mio euro.

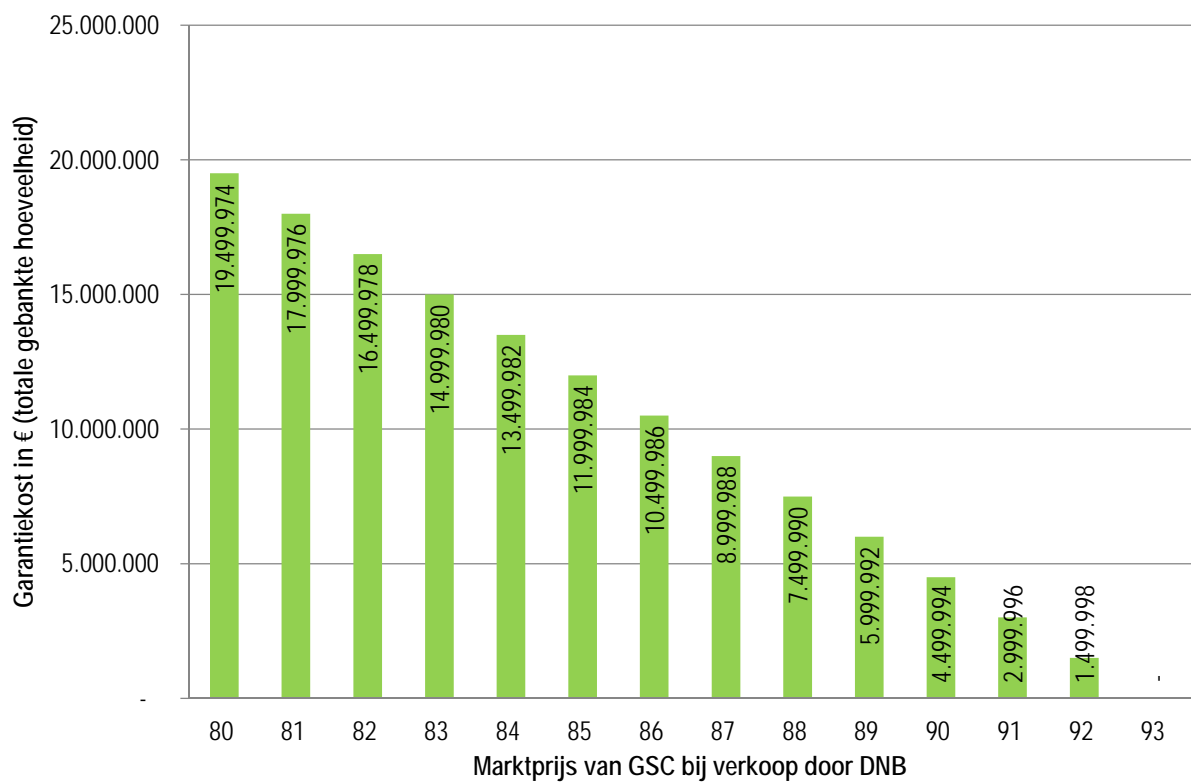
⁶³ Gerekend aan een prefinancieringsrente van 1,6%.

⁶⁴ Bij banking zou de prefinancieringstermijn voor sommige certificaten tot 2016 kunnen duren. De bevrozing van de nettarieven loopt tot en met 2014 al zou ervoor gekozen kunnen worden om ook nog tot na 2015 met de doorrekening in de nettarieven te wachten, bijv. om een tariefschok te vermijden.

Figuur 16: Gecumuleerde bankingrente⁶⁵

Figuur 17: Potentiële garantiekosten GSC

⁶⁵ Gedeelte van de certificaten wordt 4 jaar gebankt (tot 1 juli 2016), een deel 2 jaar (tot 1 juli 2014).

Doorrekening kosten certificaten systemen in nettarieven

Tabel 7: Doorgeschoven kosten GSC naar post-2014 door bevrozing van nettarieven, afhankelijk van verwacht tariefbeleid VREG (gecumuleerd t.e.m. 2014; in mio euro)⁶⁶

Tariefbeleid		Verwachte verkoopprijs per GSC		
		€ 97	€ 93	€ 80
	Totale opkoopkosten	2.399	2.399	2.399
	Reeds gerealiseerde verkoopopbrengst	52	52	52
	Verwachte verkoopopbrengst	582	558	480
	Reeds doorgerekend en gebudgetteerd	1.339	1.339	1.339
aanvaarde verkoopprijs per certificaat: € 100	Doorrekenbaar in nettarieven	1.746	1.746	1.746
	Nog door te rekenen in nettarieven	407	407	407
	Tekort DNB?	19	43	121
aanvaarde verkoopprijs per certificaat: € 93	Doorrekenbaar in nettarieven	1.789	1.789	1.789
	Nog door te rekenen in nettarieven	450	450	450
	Tekort DNB?	-24	0	78
aanvaarde verkoopprijs per certificaat: € 80	Doorrekenbaar in nettarieven	1.867	1.867	1.867
	Nog door te rekenen in nettarieven	528	528	528
	Tekort DNB?	-102	-78	0
aanvaarde verkoopprijs per certificaat = reële verkoopprijs	Doorrekenbaar in nettarieven	1.765	1.789	1.867
	Nog door te rekenen in nettarieven	426	450	528
	Tekort DNB?	0	0	0
	Totale doorgeschoven kost	426	450	528

⁶⁶ De doorgeschoven kosten naar de toekomst hangen af van het tariefbeleid dat de VREG zal voeren ten aanzien van de verkoop van certificaten. De vraag is namelijk welke verkoopprijs zal gehanteerd worden om te berekenen welke opbrengst netbeheerders halen uit de verkoop van hun certificaten. De VREG rekent hiervoor nu met 100 euro. 93 euro is de garantiewaarde en de minimumwaarde van certificaten. 80 euro is de huidige gemiddelde prijs waartegen netbeheerders hun certificaten verkopen.

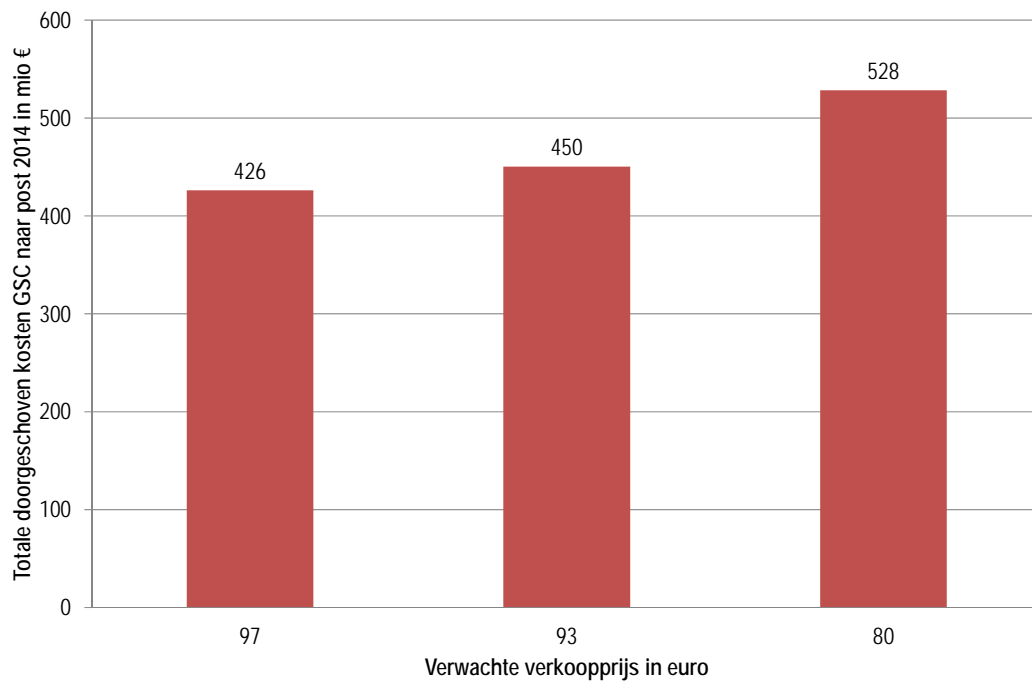
Ook hangt veel af van de verkoopprijs waartegen netbeheerders hun certificaten zullen kunnen verkopen. Hoe lager de verkoopprijs van certificaten, hoe meer kosten worden doorgeschoven naar de toekomst. Hoe meer de aanvaarde verkoopprijs door de VREG aansluit bij de reële verkoopprijs, hoe lager eventuele tekorten voor DNB's zullen zijn.

Deze inschatting houdt geen rekening met eventuele bankingkosten.

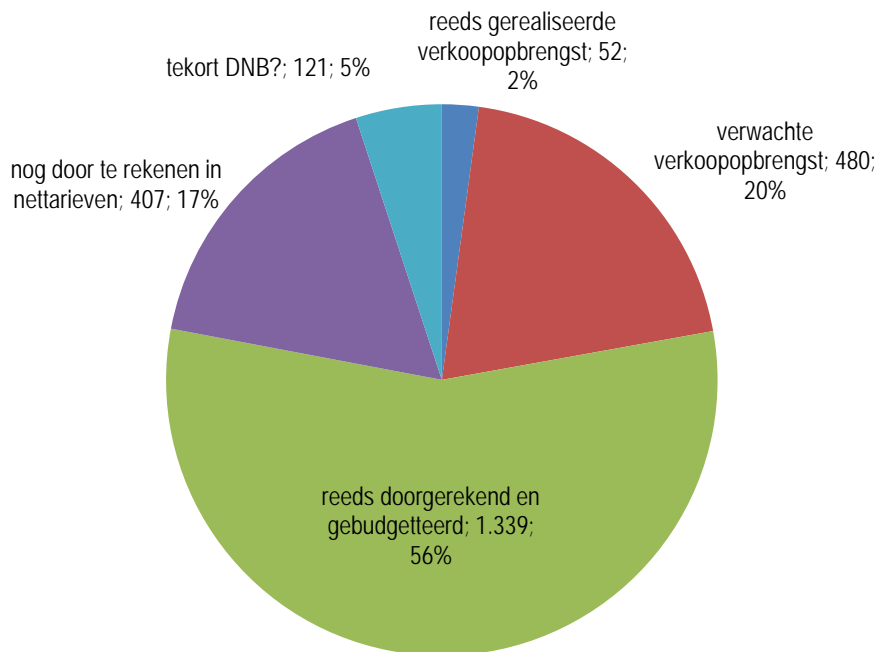
De berekening van de totale opkoopkosten gaat ervan uit dat in 2013 en 2014 de opkoopkosten dezelfde zullen zijn als in 2012. Dit lijkt realistisch gezien de duur van de minimumsteun en gezien het feit dat door aanhoudende overschotten meer certificaten in de richting van de netbeheerders zullen gaan.

Deze berekening houdt geen rekening met de kosten voor WKC.

Figuur 18: Doorgeschoven kosten GSC-systeem naar post-2014 door bevrozing nettarieven (in mio euro), naar gelang de verwachte verkoopprijs van certificaten

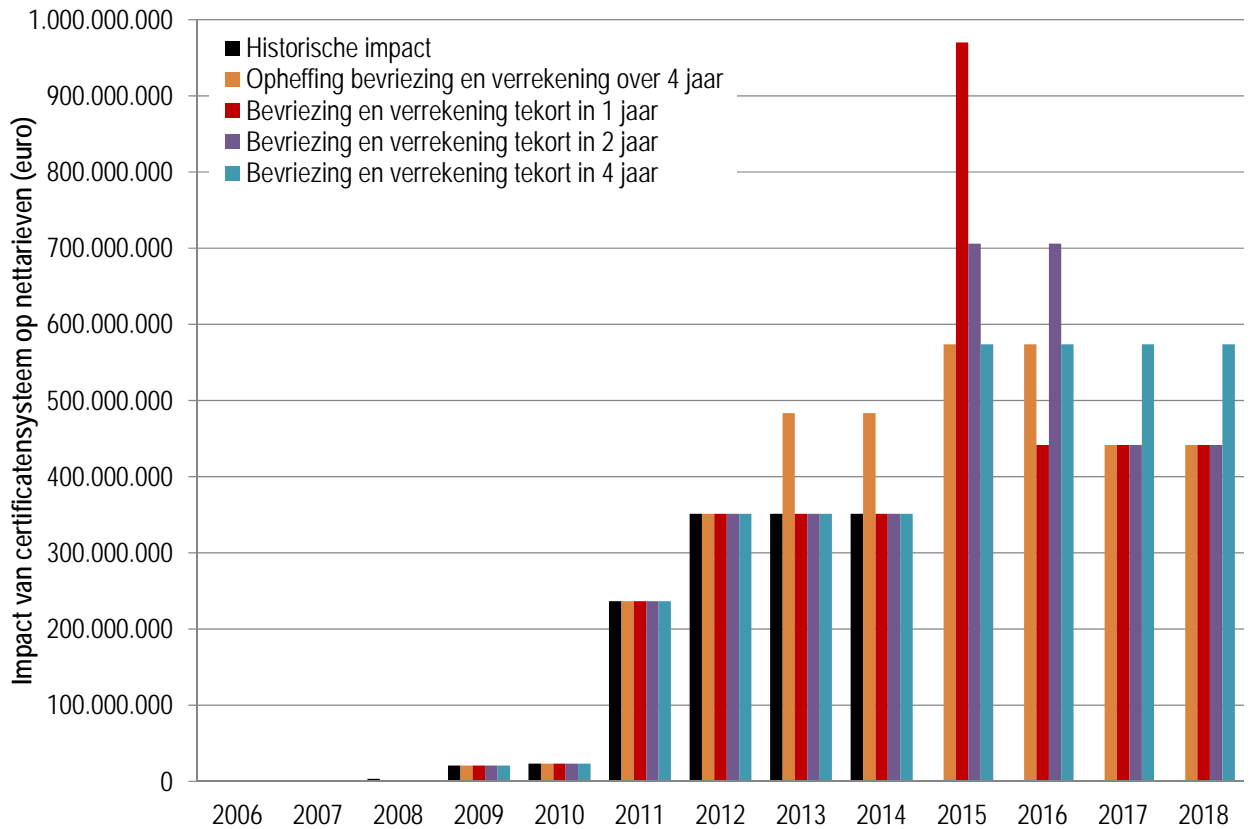
Figuur 19: Aandeel doorgeschoven kosten in totale opkoopkosten voor GSC⁶⁷

⁶⁷ Uitgaande van verkoopprijs 80 euro (realistisch in overschotsituatie) en aanvaarde verkoopprijs van 100 euro (CREG-praktijk). In mio euro.

Het 'tekort DNB' verwijst naar de kosten te wijten aan het verschil tussen de in aanmerking genomen verkoopopbrengsten en de werkelijke verkoopopbrengsten. Het is de vraag wie deze tekorten finaal zal dragen. In Figuur 20 wordt ervan uitgegaan dat ook deze kosten in de nettarieven terecht komen.

Figuur 20: Impact van certificaten systemen op de nettarieven in diverse scenario's voor de doorrekening van de doorgeschoven kosten⁶⁸

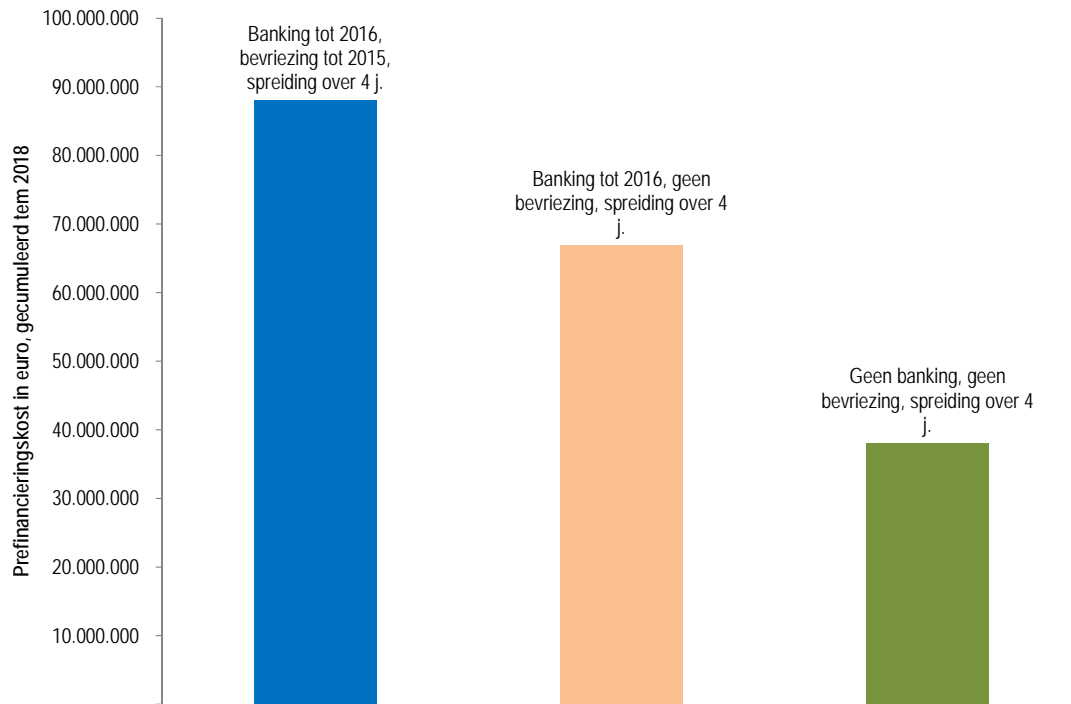

⁶⁸ Deze schattingen gaan ervan uit dat de kosten van de opkoopplicht van GSC voor netbeheerders na 2012 op hetzelfde niveau als 2012 (cijfers tot oktober 2012) blijven en dat er dus niet meer certificaten aan de netbeheerders zullen worden aangeboden. Hoe realistisch dit is, hangt af van de situatie op de certificatenmarkt. Er werd verondersteld dat netbeheerders hun certificaten zullen kunnen verkopen aan 80 euro per certificaat en dat zij het verschil tussen de opkoopkosten en de reële verkoopkosten volledig kunnen doorrekenen in de nettarieven.

Er werd nog geen rekening gehouden met de prefinancieringskosten. Deze prefinancieringskosten werden wel ruw ingeschat in Figuur 21.

De historische gegevens over de impact van de certificaten systemen op de tarieven zijn afkomstig van de CREG en hebben betrekking op GSC en WKC. De toekomstige inschattingen houden geen rekening met de impact van de opkoopkosten voor WKC.

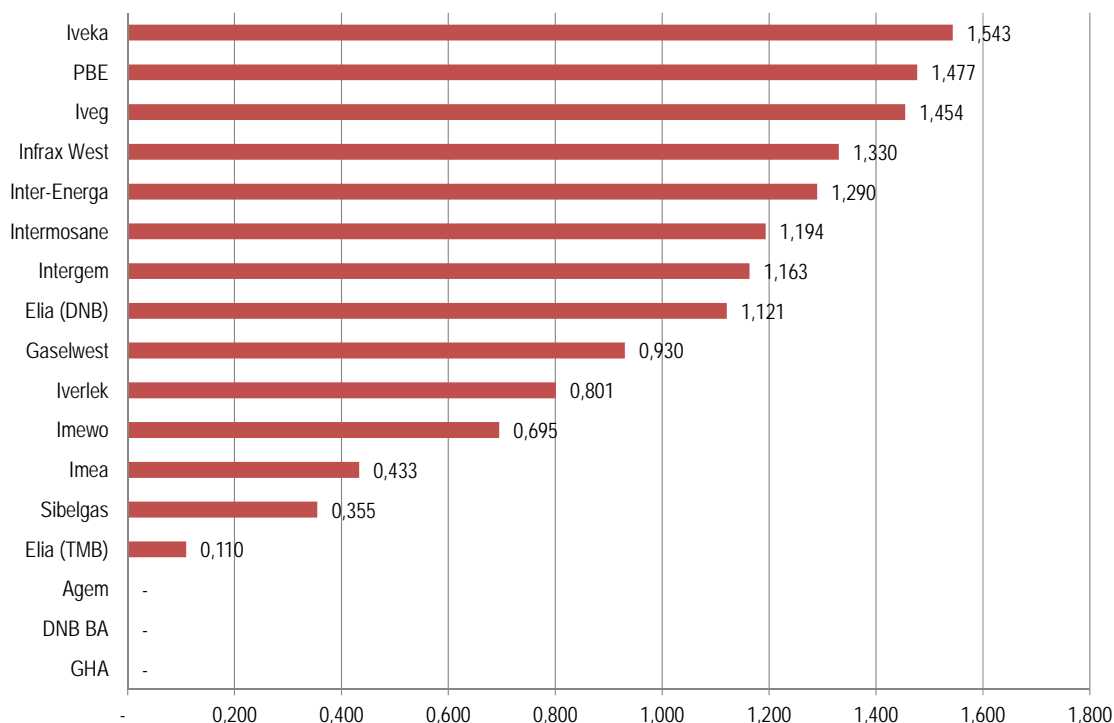
Figuur 21: Prefinancieringskosten in enkele scenario's⁶⁹

⁶⁹ Ruwe inschatting op basis van een prefinancieringsrente van 2%. Verkoopwaarde: 80 euro. Prefinancieringskosten berekend op het verschil in inkomsten en uitgaven te wijten aan de certificaten systemen (geen verdiscontering). Met 'banking tot 2016' wordt de banking bedoeld van alle certificaten (dus niet alleen de 1,5 mio verplichte banking waarvoor een vergoeding ontvangen wordt).

Spreiding bankingkosten en -vergoeding

Figuur 22: Gecumuleerde banking- en garantiekosten indien doorgerekend in tarieven in 1 jaar (kost/MWh)

Tabel 8: Gecumuleerde banking- en garantiekosten per netbeheerder en per MWh (als niet via begroting)⁷⁰

	Geleverd volume in 2011	Gecumuleerde bankingkosten GSC (1,7%)	Garantiekosten WKC (marktwaarde 80€)	Gecumuleerde bankingkosten WKC (1,7%)	Garantiekosten WKC (marktwaarde 20€)	Totale kosten	Kost/MWh
Agem	0,09%	0	0	0	0	0	0,000
DNB BA	0,39%	0	0	0	0	0	0,000
Gaselwest	13,22%	1.167.985	3.350.204	110.788	797.401	5.426.378	0,930
GHA	0,46%	0	0	0	0	0	0,000
Imea	5,31%	139.120	399.048	57.981	417.318	1.013.467	0,433
Imewo	12,15%	831.179	2.384.122	62.349	448.756	3.726.405	0,695
Inter-Energa	9,83%	1.417.088	4.064.723	13.480	97.020	5.592.311	1,290
Intergem	6,12%	717.167	2.057.094	44.744	322.047	3.141.052	1,163
Intermosane	0,04%	4.877	13.988	0	0	18.865	1,194
Iveg	1,78%	131.574	377.403	77.599	558.525	1.145.102	1,454
Iveka	10,01%	859.532	2.465.450	426.052	3.066.525	6.817.559	1,543
Iverlek	11,70%	756.080	2.168.712	147.881	1.064.382	4.137.055	0,801
PBE	1,50%	252.983	725.647	0	0	978.630	1,477
Sibelgas	1,62%	65.703	188.461	0	0	254.164	0,355
Infrax West	2,67%	368.758	1.057.732	16.901	121.649	1.565.041	1,330
Elia (DNB)	8,73%	84.557	242.541	486.469	3.501.377	4.314.944	1,121
Elia (TMB)	14,38%	1.691	4.849	84.055	604.989	695.584	0,110
	100,00%	6.798.294	19.499.974	1.528.299	10.999.989	38.826.556	0,880

⁷⁰ Geleverde volume in 2011 per netbeheerder: bezorgd door VREG, nog niet gepubliceerd door VREG

Tabel 9: Spreiding banking t.o.v. spreiding verbruiken over de netgebieden⁷¹

	Geleverd volume in 2011	GSC in portefeuille op 17/7/2012		WKC in portefeuille op 17/7/2012	
Agem	0,09%	0	0,00%	0	0,00%
DNB BA	0,39%	0	0,00%	0	0,00%
Gaselwest	13,22%	347.795	17,18%	102.675	7,25%
GHA	0,46%	0	0,00%	0	0,00%
Imea	5,31%	41.426	2,05%	53.735	3,79%
Imewo	12,15%	247.503	12,23%	57.782	4,08%
Inter-Energa	9,83%	421.971	20,84%	12.492	0,88%
Intergem	6,12%	213.554	10,55%	41.468	2,93%
Intermosane	0,04%	1.452	0,07%	0	0,00%
Iveg	1,78%	39.180	1,94%	71.917	5,08%
Iveka	10,01%	255.946	12,64%	394.850	27,88%
Iverlek	11,70%	225.140	11,12%	137.051	9,68%
PBE	1,50%	75.332	3,72%	0	0,00%
Sibelgas	1,62%	19.565	0,97%	0	0,00%
Infrax West	2,67%	109.807	5,42%	15.664	1,11%
Elia (DNB)	8,73%	25.179	1,24%	450.843	31,83%
Elia (TMB)	14,38%	503	0,02%	77.900	5,50%
	100,00%	2.024.353	100,00%	1.416.377	100,00%

Tabel 10: Spreiding banking t.o.v. spreiding afnemers over de netgebieden

	Aantal afnemers		WKC in portefeuille op 17/7/2012		GSC in portefeuille op 17/7/2012	
Agem	3.632	0,11%	0	0,00%	0	0,00%
DNB BA	246	0,01%	0	0,00%	0	0,00%
Gaselwest	442.015	13,60%	102.675	7,25%	347.795	17,18%
GHA	1.246	0,04%	0	0,00%	0	0,00%
Imea	307.528	9,46%	53.735	3,79%	41.426	2,05%
Imewo	574.456	17,68%	57.782	4,08%	247.503	12,23%
Inter-Energa	402.262	12,38%	12.492	0,88%	421.971	20,84%
Intergem	292.725	9,01%	41.468	2,93%	213.554	10,55%
Intermosane	2.067	0,06%	0	0,00%	1.452	0,07%
Iveg	80.495	2,48%	71.917	5,08%	39.180	1,94%
Iveka	363.513	11,19%	394.850	27,88%	255.946	12,64%
Iverlek	504.227	15,52%	137.051	9,68%	225.140	11,12%
PBE	86.912	2,67%	0	0,00%	75.332	3,72%
Sibelgas	59.744	1,84%	0	0,00%	19.565	0,97%
Infrax West	128.179	3,94%	15.664	1,11%	109.807	5,42%
Elia (DNB)	371	0,01%	450.843	31,83%	25.179	1,24%
Elia (TMB)	?		77.900	5,50%	503	0,02%
	3.249.618	100,00%	1.416.377	100,00%	2.024.353	100,00%

⁷¹ Geleverde volume in 2011 per netbeheerder: bezorgd door VREG, nog niet gepubliceerd door VREG

Tabel 11: Spreiding banking t.o.v. spreiding toegekende GSC

	Aantal uitgereikte GSC eerste helft 2012		Aantal uitgereikte GSC in 2011		GSC in portefeuille op 17/7/2012	
Agem		0,00%		0,00%	0	0,00%
DNB BA		0,00%		0,00%	0	0,00%
Gaselwest	331.378	13,75%	536.175	13,86%	347.795	18,03%
GHA		0,00%		0,00%	0	0,00%
Imea	43.418	1,80%	83.486	2,16%	41.426	2,15%
Imewo	223.616	9,28%	364.898	9,43%	247.503	12,83%
Inter-Energa	277.117	11,50%	350.008	9,05%	421.971	21,87%
Intergem	119.028	4,94%	169.317	4,38%	213.554	11,07%
Intermosane	631	0,03%	796	0,02%	1.452	0,08%
Iveg	38.899	1,61%	68.910	1,78%	39.180	2,03%
Iveka	177.054	7,35%	239.501	6,19%	255.946	13,27%
Iverlek	118.902	4,93%	183.240	4,74%	225.140	11,67%
PBE	49.302	2,05%	61.071	1,58%	0	0,00%
Sibelgas	7.966	0,33%	10.585	0,27%	0	0,00%
Infrac West	87.852	3,64%	140.271	3,63%	109.807	5,69%
Elia (DNB)	281.536	11,68%	820.397	21,21%	25.179	1,30%
Elia (TMB)	653.723	27,12%	839.003	21,69%	503	0,03%
	2.410.422	100,00%	3.867.658	100,00%	1.929.456	100,00%

Tabel 12: Spreiding banking t.o.v. spreiding toegekende WKC

	Aantal uitgereikte WKC eerste helft 2012		Aantal uitgereikte WKC 2011		WKC in portefeuille op 17/7/2012	
Agem		0,00%		0,00%	0	0,00%
DNB BA		0,00%		0,00%	0	0,00%
Gaselwest	177.451	7,10%	289.747	5,60%	102.675	7,25%
GHA		0,00%		0,00%		0,00%
Imea	83.665	3,35%	149.030	2,88%	53.735	3,79%
Imewo	73.495	2,94%	143.223	2,77%	57.782	4,08%
Inter-Energa	42.369	1,69%	70.109	1,35%	12.492	0,88%
Intergem	107.074	4,28%	178.887	3,46%	41.468	2,93%
Intermosane		0,00%		0,00%		0,00%
Iveg	199.956	8,00%	381.232	7,36%	71.917	5,08%
Iveka	473.681	18,95%	866.699	16,74%	394.850	27,88%
Iverlek	242.486	9,70%	425.685	8,22%	137.051	9,68%
PBE	21.754	0,87%	40.106	0,77%	0	0,00%
Sibelgas	174	0,01%	79	0,00%	0	0,00%
Infrac West	33.140	1,33%	57.459	1,11%	15.664	1,11%
Elia (DNB)	368.372	14,74%	1.092.016	21,10%	450.843	31,83%
Elia (TMB)	676.271	27,05%	1.482.346	28,64%	77.900	5,50%
	2.499.888	100,00%	5.176.618	100,00%	1.416.377	100,00%